PATRULA TIMPULUI

(Retro SF)

POUL ANDERSON

Se caută bărbaţi, 21-40, prof, celib, spec, mil. Sau tehn., bună sănătate, pentru muncă bine remun., călătorii îndep. Soc. de Intrep. Mec. 305 E. 45,9 –12 T 2–6.

1.

— Îţi dai seama că-i vorba de o treabă destul de neobişnuită, spuse Mr. Gordon. Şi confidenţială. Gîndesc că vei şti să păstrezi secretul...

— Da, în timpuri normale, răspunde Manse Everard. Asta depinde, fireşte, de natura secretului.

Mr. Gordon surîse. Un surîs bizar, o curbă strînsă a buzelor care nu semăna cu nimic din ceea ce cunoscuse Everard pînă atunci. Vorbea o americănească fluentă şi era îmbrăcat cu nişte haine de birou obişnuite, totuşi din el se degaja o impresie de stranietate pe care n-o pricinuiau numai faţa-i smeadă, obrajii săi imberbi sau duritatea ochilor mongoli, alungiţi deasupra nasului său ascuţit şi caucazian. Era greu de definit.

— Nu sîntem spioni, dacă la asta te gîndeşti, spuse el.

Everard surîse

— Scuză-mă. Te rog să mă crezi că nu mă las cucerit de spionită, ca restul ţării. În orice caz, n-am avut niciodată acces la chestiile confidenţiale. Dar anunţul dumneavoastră vorbeşte de nişte treburi transoceanice, dacă nu mă-nşel, şi în actualele împrejurări... Ţin să-mi păstrez paşaportul, înţelegi?

Era un bărbat înalt, spătos, cu chipul brăzdat de timp, sub părul brun, tuns în perie. Actele îi stăteau în faţă: foaia de demobilizare, certificatele cîtorva patroni, de unde reieşea că este inginer mecanician. Mr. Gordon abia dacă le aruncase o privire.

Încăperea era simplă, un birou şi două fotolii, un clasor şi o uşă ce dădea în spate. O fereastră se deschidea spre gălăgioasa circulaţie newyorkeză, şase etaje mai jos.

— Spirit de independenţă! făcu omul, instalat îndărătul biroului. Îmi place. Prea mulţi inşi se tîrăsc pînă aici, ca şi cînd ar fi trebuit să fie recunoscători pentru piciorul primit. Bineînţeles, cu formaţia dumitale, încă n-ai ajuns la ananghie. Mai poţi găsi de lucru, chiar... hm!... cred că termenul la modă este: în perioada readaptării generale.

— Anunţul dumitale m-a interesat. După cum poţi vedea, am lucrat în străinătate şi mi-ar face plăcere să mai călătoresc. Dar, sincer vorbind, n-am încă nici cea mai mică idee de ce poate să-nsemne întreprinderea dumneavoastră.

— Facem destule lucruri. Vezi... dumneata ai luptat în Franţa şi-n Germania. Everard îşi miji ochii, exista printre hîrtiile lui o listă cu citările sale, însă ar fi putut jura că omul n-avusese răgaz să le parcurgă. Hm... nu te supără să-ţi strîngi pumnii pe braţele fotoliului? Mulţumesc. Actualmente... care sînt reacţiile dumitale înaintea unei primejdii de ordin fizic?

Everard şovăi.

— Ascultă...

Privirile lui Mr. Gordon se îndreptară rapid spre un instrument aşezat pe biroul său. Era o simplă cutie cu un ac indicator şi două cadrane.

— Nu te sinchisi de asta. Ce opinie ai despre fascism? Despre femei? Care sînt ambiţiile dumitale personale?... Asta ar fi totul. Nu eşti obligat să răspunzi.

— Despre ce naiba-i vorba? strigă Everard.

— E-un mic test psihologic. Dă-l încolo. Nu mă interesează părerile dumitale decît în măsura în care ele trădează tendinţa emoţiilor dumitale profunde. Mr. Gordon se lăsă pe spatele fotoliului său, împreunîndu-şi vîrful degetelor. Foarte încurajator pînă-n prezent. Şi acum iată despre ce-i vorba. După cum ţi-am mai spus, noi îndeplinim o muncă foarte confidenţială. Noi... eh... noi avem intenţia să le facem concurenţilor noştri o surpriză. Rîse scurt. Hai, toarnă-ne F.B.I.-ului, dacă vrei! Am şi fost supuşi unei anchete şi sîntem deasupra oricărei bănuieli. Vei afla că ne ocupăm **realmente** cu antreprize financiare şi mecanice în lumea întreagă. Dar lucrările noastre au şi o altă faţetă şi tocmai în acest domeniu avem nevoie

de oameni. Sînt gata să-ţi dau o sută de dolari ca să treci în camera din spate şi să te supui la o serie de teste. Vor dura vreo trei ore. Dacă nu reuşeşti, ne mulţumim cu asta. Dacă lucrurile merg bine, te angajăm, îţi lămurim situaţia şi te punem imediat la antrenament. De-acord?

Everard ezită. Avea impresia că voiau să-l constrîngă. Această întreprindere era mai mult decît acest birou şi acest străin mieros. Totuşi...

Se hotărî.

— Nu-mi voi semna angajamentul decît după ce voi fi pus la curent cu tot ce se-ntîmplă.

— Cum vei dori Mr. Gordon dădu din umeri. De altfel, testele vor indica decizia pe care o vei lua. Folosim metode extrem de avansate.

Cel puţin aceasta era întru totul adevărat. Everard avea unele cunoştinţe de psihologie modernă: encefalografele, testele asociative, schiţa personalităţii. Totuşi, odată intrat în camera învecinată, nici una dintre maşinile protejate de cartere şi care clipeau vibrînd nu-i păru familiară.

Întrebările pe care i ie punea asistentul – un bărbat de o vîrstă imprecisă, cu pielea albă, cu craniul complet pleşuv, cu un pronunţat accent străin şi cu o fizionomie imposibilă – îi păreau incoerente. Şi ce era cu această mască metalică pe capul său? Unde duceau firele ei?

Examină pe furiş cadranele, dar literele şi cifrele îi erau necunoscute. Nu era nici pe englezeşte sau franţuzeşte, nici pe ruseşte, greceşte sau chinezeşte... nimic care să aparţină anului 1954...

Pe măsură ce se continuau probele, el parvenea la o bizară conştiinţă a propriei sale personalităţi. Manson Emmert Everard, 30 de ani, fost locotenent de geniu al armatei americane, lucrări de inginer în America, în Suedia, în Arabia. Mereu celibatar, deşi se gîndea, din ce în ce mai des, cu o anumită nostalgie la prietenii săi căsătoriţi. Nici o legătură, nici o cătuşă de vreun fel; niţeluş bibliofil, jucător înverşunat de poker, amator de ambarcaţii cu vele, de cai şi arme de foc, de camping şi pescuit în orele-i libere... Fireşte că el ştia despre sine toate acestea, dar numai ca despre tot atîtea trăsături izolate. În vreme ce acum, în mod ciudat, se vedea deodată ca imaginea unui organism integrat, al cărui fiecare element constituia o faţetă unică şi inevitabilă a unui ansamblu dat.

Ieşi de la teste epuizat şi leoarcă de sudoare. Mr. Gordon îi oferi o ţigară şi parcurse rapid din priviri o grămadă de foi codificate pe care i le adusese asistentul. Din cînd în cînd murmura pentru sine unele cuvinte: „Zet 20 cortical... estimate nediferenţiată... reacţie psihică la antitoxina... slăbiciune a coordonării cerebrale...”. Vorbirea lui avea un accent, o îngînare, o pronunţie a vocalelor care nu semănau cu nimic din ceea ce Everard putuse

cunoaşte în cursul unei cariere în care auzise limba engleză masacrată în toate felurile posibile.

Trecu o jumătate de oră pînă să-şi ridice ochii. Everard, începu să se agite şi să se enerveze de această impertinenţă, dar curiozitatea îl împingea să rămînă liniştit pe locul său. Mr. Gordon îşi dezveli într-un larg surîs de satisfacţie dinţii de o uimitoare albeaţă.

— Ei bine... în sfîrşit. Ştii că a şi trebuit să resping douăzeci şi patru de candidaţi? Dar dumneata vei corespunde. Fără nici o îndoială.

— Voi corespunde pentru ce? Everard se plecă înainte, conştient de accelerarea pulsului său

— Pentru Patrulă. Vei deveni un fel de poliţist.

— Ei drăcie! Şi unde asta?

— Pretutindeni. Şi în orice timp. Pregăteşte-te să auzi una tare. Vezi, societatea noastră, deşi este relativ legală, nu reprezintă decît faţada şi o sursă de fonduri. Veritabila noastră afacere este să patruleze în timp.

2.

Academia se găsea în vestul Americii. Ea se găsea, de asemenea, în oligocen, o perioadă caldă, cu păduri şi preerii, în care triştii strămoşi ai omului se îndepărtau în grabă din calea mamiferelor gigantice. Construirea ei avusese loc cu un mileniu mai înainte şi trebuia să fie menţinută încă o jumătate de milion de ani – răstimp suficient pentru formarea tuturor indivizilor necesari Patrulei –, apoi să fie distrusă cu grijă, astfel încît să nu rămînă nici o urmă. Mai tîrziu apăreau gheţarii, apoi oamenii şi în anul 19352 e.n. (al 7.841-lea an de la Triumful lui Moren) oamenii descopereau mijlocul să călătorească în timp şi plecau în oligocen să edifice Academia.

Era o structură complexă de clădiri lungi şi joase (arcuite suplu şi vopsite în culori schimbătoare), care se etalau într-un luminiş din mijlocul unor arbori enormi şi foarte vechi. Dincolo, coline împădurite se întindeau pînă la malul unui mare rîu de culoarea lutului, iar noaptea se auzea uneori răgetul titanotherului sau strigătul îndepărtat al tigrului cu colţi de sabie.

Cu gîtul uscat, Everard ieşi din naveta temporală – o mare cabină de metal, fără trăsături distinctive. Avea aceeaşi impresie ca în prima lui zi de regiment, cu doisprezece ani în urmă sau cu cincisprezece pînă la douăzeci de milioane de ani în viitor, dacă vreţi. Se simţea singur, nevolnic şi dorea cu deznădejde să descopere un mijloc onorabil de a se întoarce acasă. Prea

puţin îl consola faptul că vedea alte navete cum debarcă un contingent de vreo cincizeci de tineri bărbaţi şi de tinere femei. Noii veniţi foiau lent şi cu stîngăcie. La început nu-şi vorbiră deloc, mulţumindu-se să se privească între ei.

Everard recunoscu un guler tare şi o pălărie melon dintr-o epocă trecută: veşmintele şi coafurile evocau succesiunea modelor pînă în 1954... şi mai departe. De unde venea această fată cu pantaloni scurţi, colanţi şi irides-cenţi, cu buzele vopsite în verde şi cu păru-i galben, ondulat fantastic? Sau mai degrabă... din ce timp venea?

Un bărbat de vreo douăzeci şi cinci de ani se afla din întîmplare lîngă el – un englez, fără îndoială, după haina-i de tweed, căreia i se vedea urzeala de uzată ce era, şi după chipul său prelung şi tras. Sub o aparenţă studiată şi manierată, părea să ascundă o virulentă amărăciune.

În definitiv, de ce n-am face cunoştinţă? îi propuse Everard. Spunîndu-şi numele şi originea.

— Charles Whitcomb, Londra, 1947, răspunse timid celălalt. Tocmai am fost demobilizat din R.A.F., şi treaba asta mi s-a părut interesantă. Acum însă nu mai sînt chiar atît de sigur.

— Tot ce se poate, zise Everard, care se gîndea la salariu. Cincisprezece mii de dolari pe an pentru început! Dar cum numără ei anii? Ar trebui s-o facă în funcţie de sentimentul individual al duratei reale.

Un om înainta înspre ei. Tînăr şi zvelt, într-o uniformă cenuşie, strînsă pe corp şi o pelerină albastru-închis, ce scînteia de parcă ar fi fost cusută cu stele. Avea o expresie amabilă, surîzătoare şi vorbea cordial, dar fără afectare:

— Bună ziua tuturora! Fiţi bineveniţi la Academie. Îmi închipui ca înţelegeţi cu toţi englezeşte!

Everard remarcă un individ ce purta resturile unei uniforme germane, un hindus şi alţi cîţiva fară îndoială originari din diverse ţări străine.

— Vom folosi, aşadar, limba engleză pînă ce veţi fi învăţat temporalul. Omul vorbea degajat, cu mîinile în şolduri. Mă cheamă Dard Kelm. M-am născut – să vedem o clipă – în 9573 al erei noastre, dar m-am specializat în perioada voastră. În legătură cu asta, ea ţine din 1850 pînă în 1975, ceea ce înseamnă că voi proveniţi cu toţii dintr-o epocă situată între aceste două date. Eu sînt pentru voi în mod oficial un fel de zid al plîngerii în cazurile în care lucrurile nu vor merge cum trebuie. Întreprinderea noastră este, desigur, condusă de alte reguli decît acelea pe care le aşteptaţi. Nu-i for-măm pe oamenii noştri în masă, în consecinţă n-avem nevoie de disciplina complicată a unei şcoli sau a unei armate. Fiecare dintre voi va primi o

instrucţie personală în afara învăţămîntului general. Nu ne este necesar să sancţionăm eşecul la studii, căci testele preliminare ne asigură că nu vor exista asemenea insuccese şi prezic puţine şanse de nereuşită în munca propriu-zisă. Fiecare dintre voi are o cotă ridicată de maturitate a spiritului în funcţie de gradul său de civilizaţie. Totuşi, din pricina variabilităţii aptitudinilor, dacă vrem să dezvoltăm la maximum fiecare individ, trebuie să-l îndrumăm personal. Puţine formalităţi aici, în afara curtoaziei elementare. Veţi avea prilejul nu numai să munciţi, ci să vă şi distraţi. Nu vom aştepta niciodată din partea voastră mai mult decît sînteţi în stare să daţi. Aş putea adăuga că pescuitul şi vînatul sînt destul de interesante în împrejurimile imediate, iar de zburaţi pînă la cîteva sute de kilometri, ele devin fantastice. Şi acum, dacă nimeni n-are de pus întrebări, vă rog să mă urmaţi. Vă voi instala.

Dard Kelm le făcu într-o încăpere-model demonstraţia aparatelor în folosinţă. Ele erau de un tip pe care l-ai fi aşteptat să-l vezi, de pildă, în anul 2000; un mobilier discret, adaptat dinainte unui confort desăvîrşit, distribuitori de răcoritoare, ecrane branşate la o imensă bibliotecă audio-vizuală. Nimic prea futurist, deocamdată. Fiecare student avea propria-i cameră în clădirea „dormitoare"; masa era luată într-un refectoriu central, dar nu era exclusă organizarea unor reuniuni particulare. Everard resimţi o detentă lăuntrică.

Avu loc un banchet de bun-venit. Felurile de mîncare erau clasice, dar nu şi maşinile tăcute care rulau ca să le aducă. Vin, bere şi tutun din abundenţă. Poate strecuraseră ceva în alimente, căci Everard încercă, aidoma celorlalţi, un sentiment de euforie. Pînă la sfîrşit, începu să cînte la pian un **boogie,** în timp ce alţi cîţiva umpleau sala cu cîntecele lor discordante.

Doar Charles Whitcomb se ţinea rezervat; stătea singur într-un colţ şi-şi sorbea posac paharul. Dard Kelm se abţinu cu tact să-ncerce a-l atrage printre ceilalţi.

Everard îşi spuse că n-o să-i displacă acolo. Totuşi, munca, organizarea şi ţelul urmărit continuau să rămînă neguroase.

— Călătoria în timp a fost descoperită spre sfîrşitul Hereziarhiei Chorite, explică Dard Kelm în sala de conferinţe. Detaliile le veţi studia mai tîrziu. Pentru moment, credeţi-mă pe cuvînt: era o epocă turbulentă în care rivalităţile comerciale şi rasiale dezlănţuiau lupte pe viaţă şi pe moarte între ligi gigantice, cînd diferitele guverne erau tot atîţia pioni pe eşichierul galactic. Efectul temporal a fost un subprodus al cercetărilor întreprinse pentru găsirea unui mijloc de transport instantaneu, a cărui descriere – unii

dintre voi vor înţelege – ar cere funcţii matematice discontinue la infinit... ca şi pentru călătoriile în trecut. Nu voi trata acest aspect teoretic – vi se vor da despre el lămuriri la cursul de fizică – ţin doar să vă spun că este pus în joc conceptul de relaţii cu valori infinite, într-un continuu cu 4 N dimensiuni, în care N reprezintă numărul total al particulelor din univers. Evident, grupul care a făcut această descoperire, cei Nouă, îşi dădea seama de posibilităţile ei. Nu numai de cele de ordin comercial – schimburi, mine şi celelalte tranzacţii pe care vi le puteţi imagina –, ci şi de ordin tehnic: prilejul de a da duşmanilor o lovitură mortală. Vedeţi, timpul este variabil; poţi schimba trecutul...

— Am de pus o întrebare!

Intervenise tînăra persoană din 1972, Elisabeth Gray, care, în perioada ei de baştină, era o fiziciană de viitor.

— Te rog, spuse politicos Kelm.

— Socotesc că dumneata descrii o situaţie cu neputinţă din punct de vedere logic. Îţi acord posibilitatea călătoriei în timp pentru că sîntem aici, dar un eveniment nu poate totodată **să fi avut** şi să **nu fi avut** loc.

— Doar dacă te ţii de legile unei logici care să nu fie estimată în Aleph-sub-aleph, spuse Kelm. Iată ce se-ntîmplă: închipuie-ţi că mă-ntorc în timp şi că-l împiedic pe tatăl dumitale s-o întîlnească pe mama dumitale. N-ai fi apărut **niciodată** pe lume. Această parte a istoriei universale n-ar mai fi aceeaşi; ea ar fi mereu diferită, deşi ar trebui să păstrez amintirea situaţiei **originare.**

— Bine. Iar dacă ai proceda la fel cu dumneata însuţi? Ai înceta să exişti?

— Nu, căci în acel moment aş face să aparţin sectorului istoriei anterioare intervenţiei mele. Să aplicăm exemplul la dumneata. Dacă te-ai întoarce în anul... 1946, îmi închipui, şi te-ai strădui să împiedici căsătoria părinţilor dumitale în 1947, cu aceasta n-ai exista mai puţin în acel an; n-ai scăpa existenţei doar prin faptul de a fi influenţat cursul evenimentelor. Lucrul ar rămîne valabil chiar de n-ai fi apărut în 1946 decît cu o microsecundă înainte de a-l fi ucis pe omul care ar fi devenit altminteri tatăl dumitale.

— Dar atunci aş exista... fără să fi avut vreo origine! protestă fata. Aş trăi şi aş avea amintiri, iar... totul... şi totuşi nimic nu le-ar fi cauza.

Kelm dădu din umeri.

— Şi atunci? Dumneata pretinzi că legea cauzalităţii – sau, mai exact, legea conservării energiei – nu implică decît funcţii continue. În realitate, discontinuitatea este cît se poate de posibilă. Izbucni în rîs şi se sprijini pe

pupitrul său. Bineînţeles, există şi imposibilităţi. N-ai putea să fii propria-ţi mamă, de pildă, pur şi simplu din pricina geneticii. Dacă te-ai întoarce spre a te căsători cu tatăl dumitale, copiii ar fi diferiţi, nici unul n-ar fi **dumneata,** căci fiecare dintre ei n-ar avea decît o jumătate din cromozomii dumitale. Dar să nu ne îndepărtăm de la subiect. Vei cunoaşte detaliile în alte conferinţe. Nu vă dau decît o idee de ansamblu. Continui: cei Nouă întrevăzură posibilitatea să se întoarcă în timp şi să-şi împiedice duşmanii de a fi avut cel mai neînsemnat început, ba chiar de a se fi născut. Dar atunci apărură Daneelienii.

Pentru prima dată, Kelm renunţă la atitudinea lui indulgentă, pe jumătate amuzată şi stătu ca un om gol şi singur în prezenţa necunoscutului. Continuă cu glas grav:

— Daneelienii fac parte din viitor – din viitorul **nostru** – la mai bine de un milion de ani de epoca mea. Omul s-a transformat în ceva... imposibil de descris. Fără nici o îndoială, nu-i veţi întîlni niciodată pe daneelieni. Dacă vi s-ar întîmpla totuşi, asta v-ar pricinui... un şoc. Ei nu sînt nici răi, nici binevoitori; sînt deopotrivă de îndepărtaţi de toate cunoştinţele sau sentimentele noastre ca noi înşine de aceste insectivore care vor fi strămoşii noştri. Nu este de dorit să te pomeneşti nas în nas cu asemenea creaturi. Ei n-aveau altă grijă decît să-şi protejeze propria lor existenţă. Explorarea timpului era deja un lucru vechi pentru noi cînd ei s-au ivit din viitor; existaseră nenumărate prilejuri pentru netoţi, pentru cei avizi, pentru nebuni să meargă-ndărăt pe cursul Istoriei şi s-o-ntoarcă pe dos. Daneelienii nu veniseră să interzică voiajurile temporale – acestea doar făceau parte din complexul ce a dus pînă la ei –, dar trebuiau să le reglementeze, ca nu cumva să vadă propria lor epocă răsturnată de maşinaţiile noastre, printr-un şoc recurent în Istorie. Cei Nouă fură deci împiedicaţi să-şi ducă la capăt uneltirile şi a fost înfiinţată Patrula, spre a funcţiona ca o poliţie pe pistele Timpului. Munca voastră se va desfăşura în cadrul propriilor voastre epoci afară de cazul că nu parveniţi la gradul de „neataşat”. În general, veţi duce o viaţă obişnuită, cu familie şi prieteni. Latura secretă a existenţei voastre va fi compensată de un bun salariu, de o protecţie eficace, de vacanţe periodice în locuri extrem de interesante, de o muncă foarte onorabilă. Dar veţi fi necontenit în misiune. Uneori, veţi merge să-i ajutaţi pe exploratorii timpului aflaţi la ananghie. Cîteodată, vi se va încredinţa sarcina să anulaţi eventuale acţiuni ale unor conchistadori ai politicii, ai războiului sau ai comerţului. Alteori, Patrula, înclinîndu-se în faţa răului deja făcut, va trebui să muncească în cursul perioadelor posterioare să-i contrabalanseze influenţele pentru a repune Istoria pe calea dorită. Vă

doresc tuturor noroc.

Prima parte a instrucţiei avea drept obiecte fiziologia şi psihologia. Niciodată nu-şi dăduse seama Everard în ce măsură viaţa pe care o trăise pe vremea lui îi diminuase fiinţa, trupul şi spiritul; nu era decît jumătate din omul care ar fi trebuit să fie. A fost o aspră învăţătură, dar, în cele din urmă, avu bucuria să se simtă pe deplin stăpîn al muşchilor săi, să încerce emoţii intensificate de faptul că dobîndise o disciplină, o gîndire lucidă, rapidă şi precisă.

În cursul instrucţiei a fost condiţionat profund să nu divulge nimic în legătură cu Patrula, să nu facă măcar o aluzie despre existenţa ei înaintea nici unei persoane neautorizate... Studie, de asemenea, caracteristicile personalităţilor publice ale secolului al XX-lea.

A învăţat temporalul, această limbă artificială ce permitea membrilor Patrulei din toate epocile să comunice între ei fără să fie pricepuţi de străini, miracol de expresie logică şi organizată.

Everard credea că se pricepe la meseria de luptător, dar a trebuit să deprindă stratagemele şi folosirea unor arme eşalonate pe cincizeci de mii de ani, de la paloşul Epocii de Bronz pînă la încărcătura ciclică în stare să distrugă un continent. La întoarcerea în propria-i perioadă, primea un arsenal restrîns – anacronismul prea evident era rareori autorizat.

Mai exista şi studiul istoriei, al ştiinţei, al artelor şi al filozofiilor, al detaliilor lingvistice şi al manierelor. Aceste ultime subiecte nu priveau decît intervalul dintre 1850 şi 1975; dacă din întîmplare se găsea trimis într-un alt timp, primea instrucţiuni speciale din partea unui condiţionar hipnotic. Mulţumită doar unor asemenea maşini era posibil să fie încheiată în trei luni instruirea recruţilor.

Everard învăţă istoria organizaţiei reprezentate de Patrulă. În viitor, dincolo de ea, stăruia sumbrul mister pe care-l constituia civilizaţia daneeliană, dar nu existau decît prea puţine contacte directe cu aceasta. Patrula era întemeiată pe baze semimilitare, cu grade, dar fără vreun formalism special. Istoria era împărţită în medii geografice, cu un birou central situat într-un oraş important pentru o perioadă aleasă de douăzeci de ani (şi tăinuit îndărătul unei activităţi legitime, ca, de pildă, comerţul), şi diverse birouri secundare. Pentru epoca lui existau trei medii: lumea occidentală, birou la Londra; Rusia, birou la Moscova; Asia, birou la Pekin. Toate se situau în anii facili dintre 1890 şi 1910, pe cînd era mai uşor să te disimulezi decît mai tîrziu. Deceniile ulterioare erau controlate de birouri mai puţin însemnate, ca acela al lui Gordon. Agentul fix obişnuit trăia în propria sa vreme, adesea prins de o ocupaţie recunoscută. Comunicaţiile

între ani erau efectuate de minuscule navete-robot sau de curieri, cu derivaţii automate pentru ca mesajele să nu se reverse deodată într-un prea mare număr.

Organizaţia era atît de vastă încît Everard nu reuşi să-şi dea seama de amploarea ei. Se lansase în ceva nou şi pasionant, iată tot ceea ce înţelegea pe deplin... pentru moment.

Instructorii lui erau binevoitori, oricînd gata să flecărească. Veteranul, uşor încărunţit, ce-l învăţa manevrarea astronavelor, luptase pentru Marte în anul 3890.

— Vouă vă cade fisa rapid, le spunea el, dar e într-adevăr ceva drăcesc cînd trebuie să-i înveţi pe cei din erele preindustriale. Nici măcar nu mai încercăm să le vîrîm în creier primele rudimente. Am avut odată pe mînă un roman – din vremea lui Cezar –, un băiat destul de isteţ, de altminteri, dar niciodată n-a fost posibil să-i intre în cap că nu poţi trata o maşină ca pe un cal. Cît despre babilonieni, călătoria în timp este pur şi simplu în afara concepţiei lor despre lume. Am fost siliţi să le scornim o poveste cu o luptă a zeilor.

— Dar ce poveste scorniţi pentru noi? întrebă Whitcomb.

Navigatorul spaţial îl săgetă cu o căutătură pătrunzătoare.

— Adevărul, îi spuse în sfîrşit, în măsura în care-l puteţi asimila.

— Cum ai ajuns să-ndeplineşti munca asta?

— O... am fost accidentat pe-ntinsul lui Jupiter. Nu rămăsese mare lucru din mine. M-au cules, mi-au refăcut un corp nou-nouţ, şi cum nu mai aveam pe nimeni, şi cum toată lumea mă socotea mort, n-am mai simţit nimic care să mă atragă neapărat acasă. Nu-i nici o plăcere să trăieşti sub stăpînirea Corpului Director. Aşa că am acceptat acest post. Bună tovărăşie, viaţă uşoară şi posibilitatea să treci printr-o grămadă de epoci. Surîse. Aşteptaţi să faceţi o vizită în epoca decadentă a celui de-al treilea Matriarhat! Habar n-aveţi încă ce-nseamnă să petreceţi!

Everard nu făcu nici un comentariu. Prea era fascinat de spectacolul, văzut din astronavă, al enormului glob terestru ce luneca pe fondul de stele.

Se împrieteni cu alţi studenţi. Era o gaşcă simpatică, şi, fireşte dat fiind că fuseseră aleşi pentru Patrulă, erau cu toţii îndrăzneţi şi inteligenţi. Au existat şi cîteva idile... Căsătoria era posibilă pentru orice cuplu ce-şi alegea anul în care să se instaleze. Lui Everard îi plăceau fetele cu care se găsea, dar nu-şi pierdea capul.

În mod ciudat, tocmai cu taciturnul şi posomorîtul Whitcomb se împrieteni el cel mai mult. Exista ceva atrăgător la acest englez – era atît de cultivat, un băiat atît de ispravă şi totuşi ca pe altă lume.

Într-o zi se plimbară călare (înaintea lor, îndepărtaţii strămoşi ai calului fugeau la vederea uriaşilor lor descendenţi). Everard luase o puşcă în speranţa că va doborî un mistreţ gigantic pe care-l zărise. Amîndoi purtau uniforma Academiei, haine gri deschis, răcoroase şi mătăsoase sub soarele galben şi fierbinte.

— Mă miră faptul că ni se îngăduie să vînăm, remarcă americanul. Dacă, din întîmplare, aş doborî un tigru cu colţi de sabie, destinat la origine să devoreze pe una dintre aceste insectivore preumane, n-ar transforma asta întregul viitor?

— Nu, răspunse Whitcomb. El progresase mai repede în studierea teoriei explorării temporale. Vezi, lucrurile se petrec mai de grabă ca şi cînd conţinutul ar fi alcătuit dintr-o reţea de benzi tari de cauciuc. Nu este uşor să-l deformezi; el tinde mereu să revină la forma „anterioară”. Un oarecare insectivor n-are nici o însemnătate, doar ansamblul genetic al speciei a putut duce la apariţia omului. De asemenea, dacă aş ucide în evul mediu o oaie, n-am suprima dintr-o dată întreaga-i descendenţă, de exemplu, toate oile existente în anul 1940. Dimpotrivă, vor rămîne la locul lor, nefiindu-le schimbate nici chiar genele, în ciuda unei ascendenţe diferite într-un punct, deoarece pe o perioadă atît de lungă toate oile ori toţi oamenii sînt urmaşii **tuturor** celor dintîi oi sau oameni. Este o compensaţie; la un moment oarecare al lanţului, vreun alt strămoş furnizează genele pe care socoteai că le-ai distrus. Tot aşa... să ne imaginăm un caz mai precis: că aş reveni să-l împiedic pe Booth să-l ucidă pe Lincoln. Dar, dacă nu iau nişte precauţii extreme, se va întîmpla fără îndoială ca altcineva să tragă focul şi ca Booth să fie totuşi acuzat. Există mai degrabă o elasticitate decît o plasticitate a timpului. Tocmai această elasticitate îngăduie să te deplasezi prin el fără prejudicii. Dacă doreşti realmente să schimbi ordinea lucrurilor, trebuie s-o faci după o metodă riguroasă şi încă, de obicei, cu multă bătaie de cap. Buzele i se schimonosiră. Ni se repetă necontenit că dacă intervenim vom fi pedepsiţi. Nu mi se îngăduie să mă-ntorc în timp şi să-l ucid în leagăn pe ticălosul de Hitler. Sînt silit să-l las să evolueze cum a făcut-o ca să dezlănţuie războiul care mi-a omorît logodnica.

Un timp Everard călări în tăcere. Nu se auzeau decît bătaia şeilor şi foşnetul ierburilor înalte.

— O... îmi pare foarte rău, rosti el în cele din urmă. Vrei să mai vorbim despre asta?

— Da. Nu mai sînt însă multe de spus. Ea făcea parte din W.A.A.F. O chema Mary Nelson, şi după război trebuia să ne căsătorim. Se găsea la Londra în 1944. La 17 noiembrie. O dată pe care n-o voi uita niciodată. A

ucis-o un V-I. Se dusese la o vecină din Streathamer în permisie, la maică-sa. Casa vecinei a fost pulverizată, iar propriul, ei cămin n-a fost nici măcar atins. Whitcomb era livid. Privirea i se pierdea în zare. Îmi va fi îngrozitor de greu să nu... să nu mă-ntorc, doar cu cîţiva ani, ca s-o revăd cel puţin. Numai ca s-o revăd... Ba nu! Nu-ndrăznesc.

Everard îi puse stîngaci mîna pe umăr şi-şi continuară drumul tăcuţi.

Clasa progresa, fiecare evoluînd după posibilităţile sale, dar pînă la sfîrşit cu toţii îşi obţinură brevetul. Avu loc o scurtă ceremonie, urmată de o mare festivitate şi de promisiunile celor beţi privitoare la întîlniri viitoare. Apoi plecară exact spre aceeaşi oră.

În afară de felicitările lui Gordon, Everard mai primi o listă cu agenţi care-i erau contemporani (unii, de pildă, aveau funcţii în serviciile militare secrete), pe urmă se întoarse în apartamentul său. Mai tîrziu poate că i se va găsi o muncă într-un post de observaţie bine situat, dar misiunea-i prezentă – îndărătul celeia de „consilier special al Societăţii de întreprinderi mecanice”, însărcinat cu impozitul pe venit – consista exclusiv în a parcurge zilnic o duzină de jurnale pentru a descoperi, după cum a fost învăţat, indiciile de călătorii temporale şi în a fi pregătit să răspundă la orice apel.

Din întîmplare, prima îndeletnicire şi-o găsi el însuşi.

3.

Îi procura o impresie bizară faptul de a citi titlurile şi de a şti într-o anumită măsură ceea ce avea să urmeze. Aceasta îi înlătura tensiunea nervoasă, dar îl şi întrista, căci trăia într-o eră tragică şi el ştia ce trebuiau oamenii să îndure. Pricepea acum dorinţa lui Whitcomb de a se întoarce în trecut şi de a transforma Istoria.

Din păcate, un om singur avea, bineînţeles, prea puţine posibilităţi. Nu putea să schimbe în mod favorabil lumea excluzînd vreun hazard extraordinar, ci mai degrabă ar fi reuşit să strice totul. Să te întorci spre a-l ucide pe Hitler... pentru ca un altul mai viclean să-i ia locul! Poate că energia atomică ar rămîne în umbră, iar minunata renaştere venusiană n-ar mai înflori niciodată. La naiba, dacă ar fi ştiut...

Se uită pe fereastră. Lumini orbitoare pe cerul vînzolit; strada foia de automobile şi de mulţimea grăbită şi anonimă; din acel punct nu putea

vedea zgîrie-norii din Manhattan, dar ştia că-şi ridicau trufaş fruntea spre slăvi. Şi toate acestea nu reprezentau decît o simplă vîltoare a imensului fluviu cu mers irezistibil ce se precipita în larmă de tunet de la paşnica privelişte preumană pe care el însuşi o vizitase şi pînă la inimaginabilul viitor daneelian. Cîte miliarde şi trilioane de fiinţe omeneşti trebuiau să trăiască, să rîdă, să plîngă, să sufere, să spere şi să moară în acest curent clocotitor!

Suspină, îşi umplu pipa şi se îndepărtă de fereastră. Cu paşi nervoşi măsură îndelung încăperea, fără să izbutească totuşi să se calmeze; corpul şi spiritul îi erau nerăbdătoare să intre în acţiune. Dar era tîrziu şi... Se apropie de raftul de cărţi, luă un volum mai mult sau mai puţin la-ntîmplare şi prinse a citi. Era o culegere de povestiri din epoca victoriană şi din cea edwardiană.

Îl izbi o menţiune citită în treacăt. Era vorba despre o tragedie survenită la Addleton şi despre straniul conţinut al unui vechi tumulus[1] breton. Nimic mai mult. Călătorie în timp? Surîse lăuntric.

Şi totuşi...

„Nu – gîndi – este absurd”

Nu strica însă deloc să verifice. Incidentul s-ar fi petrecut în Anglia anului 1894. Putea consulta arhivele lui Times din Londra. Era singurul lucru de făcut... Iată de ce i se dăduse probabil sumbra muncă a lecturii ziarelor: pentru ca spiritul său, iritat din pricina plictiselii, să se aventureze în toate direcţiile imaginabile.

Se găsea în faţa bibliotecii publice în momentul în care ea îşi deschidea porţile.

Darea de seamă se afla acolo purtînd data de 25 iunie 1894. Iar articolele continuau în cursul zilelor următoare. Addleton era un cătun din Kent, remarcabil mai cu seamă pentru castelul său din secolul al XVII-lea, aparţinînd lordului Wyndham, şi pentru un tumulus de o vîrstă nedeterminată. Lordul, arheolog amator, dar entuziast, făcuse acolo săpături, împreună cu un anume James Rotherhithe (specialist al lui British Museum), ce-i era rudă. Dăduseră la iveala o încăpere funerară saxonă, ce nu prezenta un interes prea mare: cîteva obiecte artizanale, aproape în întregime distruse de rugină, oase de oameni şi de cai. Exista apoi un sipet uimitor de bine conservat, în care erau închise lingouri dintr-un metal necunoscut, presupus a fi un aliaj de plumb sau de argint. Dar lordul Wyndham căzuse grav

[1] Tumulus (ori tumul) – movilă conică sau piramidală, făcută din pămînt sau din piatră şi înălţată de unele popoare străvechi deasupra unui mormînt (n.r.).

bolnav, manifestînd simptomele unei otrăviri mortale; Rotherhithe, care abia aruncase o privire în ladă, nu fusese afectat cîtuşi de puţin; s-ar fi părut că Rotherhithe îi dăduse tovarăşului său o misterioasă otravă orientală. Scotland Yard îl arestase la moartea lordului Wyndham, survenită în 25. Familia lui Rotherhithe se adresase unui foarte cunoscut detectiv-consilier, iar acesta, printr-un raţionament foarte ingenios, urmat de experienţe pe animale, reuşise să demonstreze că acuzatul era nevinovat şi că agentul morţii era o „emanaţie nocivă" provenită din sipet. Lada şi conţinutul ei fuseseră zvîrlite în apele Mînecii. Felicitări mutuale şi, pe fundalul acesta, un sfîrşit satisfăcător.

Everard rămase visător în lunga şi tăcuta sală a bibliotecii. Povestirea nu era prea explicită, dar, oricum, extrem de sugestivă.

Cu toate acestea, de ce nu anchetase biroul victorian al Patrulei? Sau o făcuse? Fără îndoială. Fireşte că nu-şi publicase descoperirile.

În orice caz, cel mai bine era să trimită o notă.

Înapoiat în apartamentul sau, luă una dintre micile navete mesager ce-i fuseseră date, depuse în ea un raport şi reglă comenzile pentru biroul din Londra, ziua de 25 iunie 1894, cînd apăruse în Times prima dare de seamă. De cum apăsă ultimul buton, cutia dispăru, un suflu de aer umplînd spaţiul pe care-l ocupase mica navetă.

Ea reveni aproape instantaneu. Everard o deschise şi scoase o foaie subţire de hîrtie acoperită cu caractere dactilografiate foarte lizibile – da, desigur, maşina de scris era deja inventată în acea epocă. Parcurse mesajul cu promptitudinea deprinsă la Academie.

Dragă domnule,

Ca răspuns la scrisoarea dumitale din 6 septembrie 1954, ţinem să-i confirmăm primirea şi să te felicităm pentru zelul depus. Această *afacere tocmai începe acum, dar actualmente sîntem foarte prinşi cu prevenirea asasinării Maiestăţii Sale, de asemenea ne preocupă problema Balcanilor, comerţul de opiu cu China etc. Deşi, evident, am putea rezolva chestiunile curente înainte de a reveni la aceasta, e preferabil să evităm faptele stranii, e bine să nu ne găsim în două locuri aproape în acelaşi timp, ceea ce ar putea să atragă atenţia. Vom fi, deci, foarte fericiţi dacă dumneata însuţi, precum şi un agent britanic calificat ne-aţi putea veni în ajutor. Exceptînd un contraordin, vă aşteptăm la 14B, Old Osborne Road, în ziua de 26 iunie 1894, la miezul nopţii.*

Primeşte, te rugăm, domnule, asigurarea sentimentelor noastre cele mai devotate.

J. Mainwethering

Urma un tablou cu coordonate spaţio-temporale, de un efect neaşteptat după acest stil înflorit.

Everard îi telefonă lui Gordon, îi obţinu aprobarea şi comandă magazinului societăţii un aparat pentru saltul în timp. După aceea îi trimise lui Charles Whitcomb, în 1947, o notă şi primi ca răspuns două cuvinte: „De acord”. Apoi merse să ridice maşina livrată.

Amintea de o motocicletă fără roţi şi fără ghidon. Existau trei şei şi un element propulsor antigravific.

Everard reglă comenzile pe epoca lui Whitcomb, atinse butonul principal şi se pomeni într-un alt antrepozit.

Londra, 1947. Rămase o clipă locului, gîndind că în chiar acea clipă tot el, cu şapte ani mai tînăr, se găsea la Universitate, în Statele Unite. Pe urmă apăru Whitcomb şi-i strînse mîna.

— Mă bucur că te revăd, bătrîne! Chipul său buimac fu iluminat de acel surîs straniu şi atrăgător cu care Everard se deprinsese. Deci... în vremea reginei Victoria, nu?

— Exact. Îmbarcă-te!

Everard făcu o nouă manevră.

De data aceasta, ajunseră într-un birou particular...

Mobilierul de stejar părea neobişnuit de greoi, ca şi covorul cel gros şi sita incandescentă cu gaz. Lămpile electrice existau deja, dar „Dalhousie & Roberts” era o firmă vestită prin soliditatea şi spiritul ei conservator.

Însuşi Mainwethering se ridică din fotoliul său ca să-i primească. Era un bărbat corpolent, emfatic, cu favoriţi vîlvoi şi cu monoclu. Totuşi, mişcările lui dădeau impresia forţei. Accentu-i oxfordian era atît de puternic, încît Everard îl pricepea anevoie.

— Bună seara, domnilor! Sper că aţi călătorit bine: Oh! Da mă scuzaţi... sînteţi noi în meserie, nu-i aşa? Întotdeauna la început e niţel cam deconcertant. Îmi amintesc surpriza mea cînd am vizitat secolul al XX-lea. Atît de puţin englez... E foarte firesc, totuşi nu-i decît un alt aspect al unui univers necontenit uimitor Mă veţi ierta că nu-mi pot lungi prea mult ospitalitatea, dar sîntem într-adevăr extrem de ocupaţi. În 1917, un neamţ fanatic a descoperit de la unul dintre agenţii noştri imprudenţi secretul călătoriei în timp; a furat maşina şi a venit la Londra spre a ucide pe Majestatea Sa. Şi acum îl căutăm în draci.

— Veţi reuşi? întrebă Whitcomb.

— Da, desigur. Dar e o cazně îngrozitoare, domnilor, mai ales că trebuie să lucrăm în secret. Mi-ar face plăcere să angajez un detectiv particular, dar singurul care ar merita e realmente prea inteligent şi ar risca să descopere prin deducţie adevărul. El operează după principiul că atunci cînd ai eliminat imposibilul tot ceea ce rămîne, oricît de improbabil ar fi, trebuie să fie adevărul absolut, şi mă tem că n-are vederi prea largi despre ce constituie improbabilul – dar – posibil.

— Pariez că-i acelaşi om care se ocupă de afacerea din Addleton... sau care se va ocupa în curînd, spuse Everard. N-are nici o importanţă; noi ştim că va dovedi nevinovăţia lui Rotherhithe. Ceea ce contează e faptul că foarte probabil avem aici indiciul unei călătorii temporale nereglementare în epoca saxonă.

— Da... da... hm! Iată haine, domnilor, şi bani, şi acte, toate la dispoziţia dumneavoastră. Mă gîndesc uneori că voi, agenţii mobili, nu apreciaţi cîtă muncă trebuie să depună birourile pentru cea mai neînsemnată operaţie. Hm! Pardon. Aveţi vreun plan de luptă?

— Da. Everard îşi lepădă hainele din secolul al XX-lea. Aşa cred. Amîndoi ştim destule despre epoca victoriană ca să putem începe. Va trebui totuşi să rămîn american... da, văd că ai ţinut cont de asta cînd mi-ai pregătit actele.

Mainwethering se întristă.

— Dacă incidentul cu acel tumulus şi-a găsit locul într-o lucrare literară importantă, după cum susţineţi, înseamnă că vom primi în legătură cu acest subiect sute de note; acum să intrăm în perioada desfăşurării lui. S-a-ntîmplat ca nota voastră să ajungă prima. De atunci mi-au parvenit alte două, una din 1923, iar alta din 1960. Doamne, cît aş dori să mi se îngăduie să am un secretar-robot!

Americanul se zbătea, în neobişnuitul său costum. Îi venea destul de bine, căci măsurile lui fuseseră trimise biroului, dar niciodată nu apreciase Everard la justa valoare confortul modei din vremea lui. La naiba cu această vestă!

— Ascultaţi, luă el cuvîntul. E posibil ca aventura noastră să nu se termine rău. În definitiv, întrucît ne aflăm cu toţii aici, ea a trebuit să fie fără urmări. Nu?

— Deocamdată, preciză Mainwethering. Dar gîndiţi-vă. Amîndoi călătoriţi pînă-n epoca saxonă şi daţi de acel tîlhar. Dar eşuaţi. Poate că vă ucide înainte ca voi să fi avut timpul să trageţi. Poate că-i prinde-ntr-o cursă pe cei trimişi de noi ca să vă ia locul. Pe urmă îşi înfăptuieşte revolu-

ţia industrială sau orice alt proiect pe care-l are-n cap. Istoria este transformată Voi, găsindu-vă acolo înainte de momentul schimbării, mai existaţi... fie chiar doar sub forma de cadavre... noi însă, aici, noi n-am existat. Niciodată. Aceasta discuţie n-a avut niciodată loc. După cum spune Horaţiu...

— N-are nici o însemnătate, rîse Whitcomb. Mai întîi vom examina tumulusul în starea lui de acum, apoi vom reveni aici ca să decidem ce trebuie să mai facem.

Se aplecă spre a muta conţinutul unei valize din secolul al XX-lea într-o monstruozitate confecţionată dintr-o stofă înflorată, stil Gladstone. Două arme de mînă, cîteva aparate fizice şi chimice încă neinventate în propriul său timp, un radio minuscul ca să cheme biroul în cazul vreunor încurcături.

Mainwethering consultă indicatorul căilor ferate.

— Puteţi lua trenul de ora 8,23, la Charing Cross, mîine dimineaţă. Socotiţi o jumătate de oră ca să ajungeţi de aici la gară.

— Okay!

Everard şi Whitcomb îşi încălecară din nou maşina spre a sări pînă a doua zi şi dispărură. Mainwethering oftă, căscă, lăsă funcţionarului său instrucţiunile cuvenite şi se duse acasă. Funcţionarul era prezent cînd maşina timpului se materializă la ora 7,45 dimineaţa.

A fost pentru prima oară că Everard luă cunoştinţă de realitatea călătoriilor în timp. Avea, fireşte, experienţa fenomenului care chiar l-a uimit, totuşi, din punct de vedere emotiv, îi rămăsese într-o măsură străin. Acum însă, cînd străbătea în trapul unui cal o Londră pe care o ignora, într-un veritabil hansom[1] (nu o curiozitate turistică, ci o trăsură prăfuită, prăpădită, dar în exerciţiul funcţiunii), cînd respira o atmosferă mai încărcată de fum decît aceea a secolului al XX-lea, dar nu de vapori de benzină, cînd vedea, mulţimea ce trecea – bărbaţi cu meloane şi cu jobene, marinari mînjiţi de funingine, femei cu fuste lungi, şi nu figuranţi, ci fiinţe umane foarte reale, care vorbeau, transpirau, rîdeau sau mergeau posomorîţi la treburile lor avea sentimentul brutal şi violent că este într-adevăr acolo.

În acel moment, mama lui încă nu se născuse, bunicii lui erau două tinere cupluri ce se pregăteau de căsătorie, Grover Cleveland era preşedinte al Statelor Unite şi Victoria, regină a Angliei, Kipling scria, iar ultimele

[1] Hansom – şaretă cu două roţi şi cu vizitiul la spate (n.t.).

revolte ale indienilor americani n-avuseseră încă loc... Era ca o lovitură de măciucă în cap.

Whitcomb accepta faptul cu mai mult calm, dar ochii săi nu stăteau o clipă locului, de parcă ar fi vrut să absoarbă această zi de glorie britanică.

— Încep să pricep, spuse cu voce coborîtă. Niciodată nu s-a căzut de acord asupra problemei dacă această perioadă marchează triumful convenţiilor rigide şi lipsite de naturaleţe sau dacă este ultima floare a civilizaţiei occidentale înainte de începerea ofilirii ei. Doar văzîndu-i pe-aceşti oameni, că şi înţeleg: era în acelaşi timp tot ce s-a pretins, şi bun, şi rău, căci nu era o simplă întîmplare survenită cîte unuia, ci produsul a milioane de vieţi individuale.

— Fireşte, întotdeauna a fost aşa.

Trenul nu era prea diferit de vagoanele căilor ferate engleze din anul 1954, ceea ce-i dădu lui Whitcomb prilejul să plaseze cîteva observaţii sarcastice cu privire la tradiţiile inviolabile. La capătul a două ore, trenul îi lăsă într-o gară de cătun adormit printre grădini cu flori îngrijite drăgăstos. Luară o trăsură care-i duse la castelul Wyndham.

Un agent de poliţie i-a lăsat să intre după ce le-a pus politicos cîteva întrebări. Ei se dădeau drept arheolog – Everard un american, iar Whitcomb un australian – care fuseseră extrem de doritori să-l întîlnească pe lordul Wyndham şi teribil de mîhniţi de tragicul său sfîrşit. Mainwethering, se părea să aibă relaţii în toate domeniile, le trimisese nişte permise de intrare semnate de o bine cunoscută personalitate de la British Museum. Inspectorul Scotland Yard-ului le îngădui să examineze tumulusul.

— Chestiunea-i închisă, domnilor, nu mai există indicii, chiar dacă colegul meu nu-i de acord, ha, ha!

Anchetatorul particular surîse acid şi-i cercetă atent în timp ce se apropiau de movilă. Erau un tip ogăratic, cu faţa ascuţită, însoţit de un individ bondoc, mustăcios şi şchiop, ce părea să joace rolul de acolit.

Tumulusul era lung şi înalt, acoperit cu iarbă, în afara unui loc unde se vedea intrarea făcută de săpături pînă la camera funerară. Aceasta fusese consolidată cu nişte stîlpi neciopliţi şi surpaţi de mult. Mai existau în praful de pe jos fragmente a ceea ce va fi fost odată lemn.

— Ziarele au vorbit de un sipet metalic, spuse Everard. Mă-ntreb dacă n-am putea arunca în el o privire...

Inspectorul făcu un gest de încuviinţare şi-i conduse într-o clădire în care erau expuse principalele lucruri descoperite. Exceptînd lada, nu erau acolo decît bucăţi de metal corodat şi oase sfărîmate.

Whitcomb se uită gînditor la suprafaţa lucioasă, fără ornamente a

lădiţei; avea o strălucire albăstruie provenită de la vreun aliaj rezistent, încă neinventat.

— Cu totul neobişnuit, spuse. Deloc primitiv. Mai că-ţi vine să presupui că a fost prelucrat într-o uzină, nu-i aşa?

Everard se apropie prudent. Avea o idee destul de justă despre ce se găsea înăuntru şi manifesta circumspecţia firească într-un asemenea caz la un cetăţean al Erei atomice. Scoase din sacoşă un contor şi-l îndreptă spre sipet. Acul oscilă, nu mult, dar...

— Ciudat aparat, spuse inspectorul. Vă pot întreba ce este?

— Un electroscop experimental, minţi Everard.

Ridică delicat capacul şi ţinu contorul deasupra lădiţei.

Dumnezeule, radioactivitatea dinăuntru era suficientă ca să ucidă un om într-o singură zi! Abia întrezări grele lingouri cu luciul parcă brumat, înainte de a trînti îndărăt capacul.

— Fiţi atenţi cu şmecheria asta, bîigui el.

Din fericire, individul care transportase încărcătura mortală venise dintr-o eră în care se cunoştea protecţia antiactinică!

Detectivul particular se apropiase, tiptil, în spatele lor. Figura lui perspicace avea expresia unui vînător pe urmele vînatului.

— Deci, îi identifici conţinutul, domnule? întrebă el cu glas neutru.

— Da... aşa cred. Everard îşi aminti că Becquerel nu va descoperi radioactivitatea înainte de doi ani, chiar razele X nu se vor naşte decît peste un an. Trebuia să se arate prudent: Adică...

Într-un ţinut indian am auzit vorbindu-se despre un minereu care ar fi o otravă...

Însoţitorul detectivului îşi drese glasul:

— Indian, hm? Curioasă ţară India. Cînd am fost la...

— E ridicol, dragul meu, făcu nerăbdător detectivul. E absolut evident, după accentul acestui domn, că indienii despre care vorbeşte sînt Piei-roşii... Foarte interesant! Începu să-şi umple pipa de lut foarte arsă. Ca vaporii de mercur, nu?

— Atunci Rotherhithe a pus în mormînt această cutie, hm? mormăi inspectorul.

— Nu fi idiot! strigă detectivul. Pot dovedi în trei moduri decisive că Rotherhithe este cu totul nevinovat. Ceea ce m-a intrigat este cauza reală a morţii înălţimii Sale. Dar dacă, precum afirmă acest domn, s-ar găsi o otravă ucigătoare îngropată în acest tumulus... pentru a-i îndepărta pe profanatorii de morminte? Mă întreb totuşi cum au putut saxonii să-şi procure un minereu american. Poate că există ceva adevărat în acele teorii după

care în antichitate fenicienii ar fi traversat Atlanticul. Eu însumi am făcut unele cercetări în legătură cu o idee de-a mea după care ar exista elemente caldeene în limba galeză. Or, asta pare să-mi sprijine teoria.

Everard încercă un sentiment de vinovăţie, gîndind la răul pe care-l pricinuia arheologiei. Totuşi, pînă la urmă, această ladă va fi aruncată în apele Mînecii şi uitată curînd. Whitcomb şi el găsiră un pretext ca să plece cît mai iute.

În răstimpul drumului de întoarcere la Londra, pe cînd se aflau nederanjaţi de nimeni în compartimentul ocupat numai de ei doi, englezul arătă un fragment de lemn putred.

— Mi-am strecurat asta-n buzunar acolo, în tumulus. Ne va sluji să stabilim o dată. Dă-mi, te rog, contorul cu radiocarbon. Vîrî lemnul în aparat, întoarse butoanele. Şi citi răspunsul: O mie patru sute treizeci de ani, cu o aproximaţie de 10 ani. Tumulusul a fost înălţat în jurul anului... să vedem... 464, aşadar în epoca în care saxonii începeau să se instaleze în Kent.

Pentru ca lingourile alea să mai prezinte o astfel de activitate, murmură Everard, mă întreb ce trebuie să fi fost la origine. Greu de-nţeles cum poate dăinui o asemenea activitate după un atît de îndelungat timp de înjumătăţire, dar e adevărat că în viitor oamenii vor fi în stare să realizeze cu atomul lucruri la care în vremea mea nici măcar nu s-a visat.

I-au înmînat lui Mainwethering raportul lor şi, pe cînd agentul expedia mesajele în timp, punînd în mişcare mecanismul Patrulei, ei au avut răgazul să se plimbe toată ziua. Pe Everard îl interesa Londra victoriană, ba chiar aproape că-l încînta, în ciuda faptului că era săracă şi murdară. Privirea lui Whitcomb avea o expresie îndepărtată.

— Mi-ar fi plăcut să trăiesc aici, spuse el.

— Nu mai zi... cu medicina şi dentiştii lor?

— Şi fără bombe care să-ţi cadă-n cap!

Răspunsul lui Whitcomb suna ca o mînioasă sfidare.

Mainwethering primise dispoziţiile cînd cei doi trecură din nou pe la birou. Fumînd o ţigară groasă de foi şi măsurînd cu paşi mari încăperea, le povestea întîmplarea:

— Metalul a fost identificat cu mari şanse de probabilitate. Carburant izotopic de prin secolul al XXX-lea. Cercetările dovedesc că un negustor venit din imperiul Ing a vizitat anul 2987 ca să-şi schimbe materiile prime pe synthropul lor, al cărui secret s-a pierdut în timpul Interregnului. Fireşte, el şi-a luat măsurile de precauţie, încercînd să se dea drept un comerciant din sistemul lui Saturn, totuşi a dispărut. Ca şi naveta lui temporală. Fără îndoială, cineva din anul 2987 a descoperit cine era şi l-a omorît ca să-i ia

maşina. Patrula a fost avertizată, dar nici o urmă a maşinii... În cele din urmă au regăsit-o în Anglia veacului al V-lea doi membri ai Patrulei numiţi... hm... Everard şi Whitcomb.

— Dacă am şi reuşit, la ce bun ne-am mai face griji? întrebă surîzînd americanul.

Mainwethering îl scrută scandalizat.

— Dar, prietene, încă nu aţi reuşit. Sarcina rămîne să fie îndeplinită, atît în accepţia mea cît şi în cea a sentimentului terestru cu privire la durată. Vă rog să nu credeţi în succes doar pentru faptul că Istoria l-a înregistrat. Timpul nu este deloc rigid; omul are liberul său arbitru. Dacă veţi eşua, Istoria se va schimba şi nu va fi înregistrat niciodată succesul vostru, iar eu nu vă voi fi vorbit niciodată. Fără îndoială că astfel s-au întîmplat lucrurile – dacă pot spune „întîmplat” – în rarele cazuri în care Patrula a întîlnit un insucces. Continuăm să muncim cu aceste cazuri şi, dacă succesul apare-n sfîrşit, Istoria va fi schimbată, şi reuşita va fi existat *dintotdeauna. Tempus non nascitur, fit*[1], dacă îmi pot îngădui această mică variantă.

— Bine, bine, am glumit, spuse Everard. Să plecăm, tempus fugit, adăugă el cu o premeditare ce-l făcu pe Mainwethering să se strîmbe.

Se dovedi că nici chiar Patrula nu cunoaşte decît prea puţine lucruri despre perioada obscură în care romanii abandonaseră Anglia, răstimp în care civilizaţia romano-bretonă se năruia şi în care saxonii începeau să survină. Acest interval nu păruse niciodată important. Biroul din Londra anului 1000 trimise documentele de care dispunea, precum şi veşmintele necesare. Everard şi Whitcomb rămaseră timp de o oră inconştienţi, sub îngrijirea instructorilor hipnotici, iar la deşteptare se aflau în deplina stăpînire a limbii latine, a mai multor dialecte vorbite de saxoni şi de juţi şi aveau o cunoaştere suficientă a moravurilor şi a obiceiurilor acelei epoci.

Veşmintele erau prea puţin practice: pantaloni, cămăşi şi mantii din lînă aspră, cape de piele, nenumărate cureluşe şi şnururi. Lungi peruci blonde ca inul le acopereau părul tuns modern... Whitcomb purta un topor, iar Everard o spadă, ambele făcute pe măsură, din oţel cu un înalt procent de carbon, dar ei se bizuiau mai mult pe micile lor pistoale paralizatoare din secolul al XXVI-lea, ascunse sub mantii. N-aveau armuri, dar într-unul dintre desagii din *saltă-n timp* existau căşti de motociclist: n-ar atrage deloc atenţia în această epocă de artizanat clasic, şi erau mult mai rezistente şi mai confortabile decît articolele originale. Luară de asemenea

---

[1] Timpul nu se naşte, ci devine, parafrază după dictonul: „Poeţii se nasc, oratorii se educă”.

cu ei nişte „gustări” substanţiale şi cîteva ulcioare pline cu bere victoriană.

— Perfect! Mainwethering consultă un ceas pe care-l scoase din buzunar. Vă voi aştepta aici la... să zicem la ora patru? Voi avea o gardă înarmată pentru cazul că aţi aduce un prizonier, iar după aceea ne vom putea lua ceaiul. Le strînse mîna: Vă urez noroc!

Everard încălecă maşina de sărit în timp, reglă comenzile la anul 464 e.n., la tumulusul din Addleton, la miezul unei nopţi de vară, şi făcu contactul.

4.

Era lună plină. Sub lumina ei, acel meleag se întindea vast şi pustiu, cu orizontul mărginit de pata neagră a unei păduri. Undeva urla un lup. Tumulusul se şi găsea acolo – nu ajungeau prea devreme.

Ridicîndu-se cu aparatul antigravific, scrutară densele tenebre ale unui codru. Un sat se afla la vreun kilometru de mormînt: o casă de lemn şi un grup de clădiri mai mici, în jurul unei curţi. Scăldat de lună, sătucul dormea liniştit.

Cîmpuri cultivate, observă Whitcomb. Vorbea cu un glas scăzut în tăcerea ce-i înconjura. Ştii că saxonii erau mai ales agricultori, veniţi aici să caute ogoare. Gîndeşte-te că de cîţiva ani bretonii aproape că au dispărut din regiunea asta.

Trebuie să ne informăm cu privire la înhumare, spuse Everard. S-o-ntindem din nou ca să găsim momentul în care a fost ridicat tumulusul? Nu, căci poate-i mai sigur să ne informăm acum, la o dată ulterioară, şi cînd s-a potolit întreaga frămîntare de atunci...

Whitcomb încuviinţă; Everard lăsă din nou maşina să descindă şi, la adăpostul unui desiş, făcu un salt înainte de cinci ore.

La nord-est, soarele era orbitor, roua atîrna de lungile ierburi, iar păsările făceau o larmă infernală. Coborîţi de pe aparat, cei doi îl expediară la o altitudine de cincisprezece mii de metri, unde avea să rămînă, aşteptînd să fie rechemat prin mijlocirea unor miniradiouri ascunse în căşti.

Se apropiară de-a dreptul de sătuc, gonind cu spada şi toporul haita de cîini ameninţători ce mîrîiau în jurul lor. Curtea nu era pavată, ci acoperită cu un strat gros de noroi şi balegă. Doi copii goi, cu părul hălăciugă, îi priveau de pe pragul unei colibe de chirpici. O fată aşezata afară, ce mulgea o vacă sfrijita, scoase un ţipăt slab şi un argat scund şi-ndesat, cu

fruntea joasă, ce hrănea porcii, îşi înşfăcă suliţa. Strîmbînd din nas, Everard gîndi că unii arheologi fanatici după vestigiile şi tradiţiile saxonilor din chiar veacul lor ar putea face o vizită acolo.

Un bărbat cu barba căruntă, cu securea în mînă apăru în poarta clădirii celei mari. Ca toţi indivizii din acea vreme, era cu cîţiva buni centimetri mai mic decît media secolului al XX-lea. Îi cercetă prudent înainte de a le da bineţe.

Everard surîse politicos:

— Mă numesc Uffa Hundingsson, iar ăsta-i fratele meu, Knubbi. Sîntem neguţători din Jutlanda şi am venit aici ca să facem comerţ la Canterbury (spuse numele de atunci: Cant-warabyrig). Am plecat la întîmplare din locul de unde ne-am tras pe plajă corabia, ne-am rătăcit şi, după ce toată noaptea ne-am învîrtit pe-acelaşi drum, am zărit casa voastră.

— Eu mă numesc Wulfnoth, fiul lui Aelfred, răspunse agricultorul. Intraţi ca să vă potoliţi foamea...

Sala vastă, întunecată şi afumată, era plină de-o mulţime zgomotoasă: copiii lui Wulfnoth, nevestele şi copiii lor, slugile şi familiile acestora.

Mîncarea, servită în mari blide de lemn, era carne de porc pe jumătate friptă. Nu părea greu să porneşti discuţia: oamenii aceştia erau la fel de vorbăreţi ca ţăranii izolaţi din orice alt loc. Dificultatea consta în a prezenta în mod verosimil ceea ce se petrecea în Jutlanda. O dată sau de două ori, Wulfnoth, care nu era prost, le semnală eroarea, dar Everard îi spuse:

— Vi s-au povestit lucruri greşite. Ştirile se deformează ciudat cînd trec marea. Fu surprins să afle cîte legături mai există între vechea şi noua ţară. Cît despre discuţia despre vreme şi recolte, ea nu se deosebea cu nimic de ceea ce auzise în Middle-Westul veacului al XX-lea.

Abia mai tîrziu izbuti să strecoare o întrebare cu privire la tumulus. Wulfnoth se-ncruntă, iar nevastă-sa, o femeie durdulie şi ştirbă, schiţă rapid un gest de implorare în direcţia unui grosolan idol de lemn.

— Nu-i bine să vorbeşti despre aceste lucruri, murmură saxonul, şi-mi pare rău că vrăjitorul a fost înmormîntat pe pămîntul meu. Dar era un apropiat al tatălui meu, care acum e mort şi care n-a vrut în ruptul capului să-şi schimbe hotărîrea.

— Vrăjitorul? Whitcomb îşi ciuli urechile. Ce poveste-i asta?

— Mai bine s-o ştiţi, mormăi Wulfnoth. Era un străin numit Stane, ce venise la Canterbury acum şase ani. Trebuia să fi venit de foarte departe, căci nu vorbea nici englezeşte şi nici limbile bretone, dar fu primit de regele Hengist şi-n curînd învăţă. Dădu regelui daruri ciudate, dar bune, şi era un ghicitor iscusit, iar regele îl chema tot mai des. Nimeni nu îndrăznea

să i se împotrivească, deoarece avea un băţ care zvîrlea trăznetul – a fost văzut despicînd stîncile – şi odată, într-o bătălie cu bretonii, a mistuit o grămadă de oameni! Unii îl luau drept Wotan, dar nu este posibil fiindcă a murit.

— Ah, aşa-i, făcu interesat Everard. Şi ce-a mai făcut el cît timp a fost în viaţă?

— Oh... a dat regelui sfaturi înţelepte, cum am mai spus. A lui a fost ideea că noi, cei din Kent, nu mai trebuie să-i izgonim pe bretoni şi să ne-aducem necontenit tot mai multe rude din ţara cea veche, ci dimpotrivă, că trebuie să facem pace. Socotea că, prin forţa noastră şi prin ştiinţa lor romană, am putea închega laolaltă un imperiu puternic. Avea poate dreptate, deşi, în ce mă priveşte, nu văd cîtuşi de puţin folosul tuturor acestor cărţi şi al acestor băi, fără să mai vorbesc despre bizarul lor zeu în formă de cruce... În orice caz, a fost omorît de doi soli străini, acum trei ani, şi îngropat aici cu animalele sacrificate şi cu acelea din averea sa pe care duşmanii nu i le-au jefuit. De două ori pe an îi oferim un sacrificiu şi trebuie să recunosc că umbra lui nu ne-a pricinuit supărări. Totuşi, această întîmplare continuă să-mi displacă.

— De trei ani, hai? spuse Whitcomb. Văd...

Trecu o oră-ntreagă pînă reuşiră să se despartă, iar Wulfnoth trimise cu ei un băiat ca să-i conducă la rîu. Everard, care n-avea nici un chef să meargă pe jos atît de departe, surîse şi chemă pe pămînt maşina de sărit în timp. Şi, pe cînd o încăleca împreună cu Whitcomb, rosti grav flăcăiaşului cu ochii holbaţi de uimire:

— Află că i-ai primit pe Wotan şi pe Thunor, care de acum înainte îi vor păzi pe ai tăi de orice rău. Făcură un salt de trei ani în urmă. Şi iată momentul dificil, spuse Everard examinînd satul dindărătul desişului. De data aceasta, tumulusul nu se mai găsea acolo. Vrăjitorul Stane era încă în viaţă. Să mistifici un copil e relativ uşor, dar acum va trebui să-l înhăţăm pe individul ăsta dintr-o aşezare puternică şi războinică, unde el e mîna dreaptă a regelui. Şi, în plus, are un dezintegrator.

— Aparent, am izbutit... sau vom izbuti, zise Whitcomb.

— Ba nu. Ştii că nu-i obligatoriu. Dacă dăm greş, Wulfnoth ne va povesti o altă istorie peste trei ani şi e probabil că Stane va trăi! Ar putea chiar să ne ucidă de ambele dăţi! Iar Anglia, smulsă vremilor întunecate pentru a trece la o cultură neoclasică, nu va deveni nimic din ce-ai cunoscut... Mă-ntreb unde vrea să ajungă Stane.

Dădu înălţime maşinii de zburat în timp şi o dirijă în văzduh spre Canterbury. Vîntul nopţii îi sufla ameninţător în obraji. Curînd burgul se

ivi. Aterizară într-un boschet. Lumina albă a lunii se reflecta pe zidurile pe jumătate năruite ale anticei şi romanei aşezări Durovernum, mînjită-n negru în locurile pe care saxonii le reparaseră cu lemne şi cu pămînt. Nimeni nu putea pătrunde acolo după apusul soarelui.

Saltă-n timp îi purtă spre amiaza acelei zile şi fu retrimis în cer. Dejunul pe care-l luase cu două ore mai înainte şi cu trei ani mai tîrziu apăsa stomacul lui Everard pe cînd se-ndrepta spre o cale romană în ruine, iar apoi spre oraş. Circulaţia era destul de intensă, în majoritate cultivatori ce-şi duceau în care cu boi produsele la tîrg. Două străji cu o figură sălbatică îi opriră la poartă şi-i cercetară de intenţiile lor. De data asta, Everard şi Whitcomb erau reprezentanţii unui neguţător din Thanet, care-i trimisese la diferiţi meseriaşi din partea locului. Cele două brute îşi păstrară mutra arţăgoasă pînă în clipa în care Whitcomb le strecură în mînă două monede romane; atunci suliţele se plecară, iar cei doi străini îşi urmară calea.

Oraşul se agita şi lărmuia în preajma lor, dar încă o dată cel mai mult îl izbi pe Everard virulenta duhoare. Printre saxonii ce se-nghesuiau observa uneori un romano-breton, care, cu aerul dispreţuitor, îşi croia drum prin noroi, ferind tunica-i zdrenţuită de orice atingere de aceşti sălbatici. Ce comic dacă n-ar fi fost patetic!

Exista un han extraordinar de sordid instalat în ruinele unei vechi clădiri de marmură. Everard şi Whitcomb descoperiră că banii lor aveau o mare valoare în acest loc, unde cel mai adesea schimbul se făcea în natură. Oferind de cîteva ori de băut celor de faţă, ei obţinură toate informaţiile de care aveau nevoie. Palatul regelui Hengist se ridica aproape de centrul oraşului... Nu era un veritabil palat, ci o veche zidire pe care, sub influenţa acestui Stane, au înfrumuseţat-o în mod deplorabil. Stane... să nu crezi greşit, străine, că bunul şi puternicul nostru rege ar avea cumva suflet de fetiţă..., uite, chiar numai în luna trecută... da, Stane! Locuieşte în casa învecinată. Un băiat ciudat, unii zic că-i un zeu..., în orice caz ştie să aleagă fetele... da, se spune că el e ăla care urzeşte toate poveştile de pace cu bretonii. Ceea ce ni se-ntîmplă tot mai des cu şmecherii ăştia, încît un om de treabă nu mai poate să verse în tihnă puţin sînge..., fireşte, Stane este foarte învăţat, n-aş vrea să spun nimic împotriva lui, înţelege-mă bine, la urma urmei poate zvîrli trăznetul...

— Ei bine, ce facem? întreba Whitcomb cînd reveniră în camera lor. Să-l arestăm?

— Nu... mă îndoiesc că ar fi posibil. Am un plan vag, dar va trebui să ghicim ce are realmente intenţia să facă. Să vedem dacă vom izbuti să

obţinem o audienţă. Ridicîndu-se de pe mindirul cu paie ce-i servea drept pat, Everard se scărpină. La naiba! Ceea ce-i trebuie acestei epoci nu este instrucţia, ci praful insecticid!

Casa fusese restaurată cu grijă, faţada-i cu pilaştri, albă, părea curată, încît era penibil s-o vezi în mijlocul acelei cumplite murdării. Două străji, în picioare pe trepte, se pregăteau să-i oprească pe cei doi străini. Everard le dădu nişte bani şi le zise că avea ştiri ce-l vor interesa pe vrăjitor.

— Spune-i: Omul de mîine. E un cuvînt de trecere.'Nţeles?

— Nu-nseamnă nimic, protestă străjerul.

Cuvintele de trecere nu vor să spună niciodată nimic, răspunse Everard pe un ton superior.

Cu un zăngănit metalic, saxonul se-ndepărtă, clătinîndu-şi trist capul. Ah, toate trăznăile astea noi!

— Eşti sigur că stratagema ta va fi bună? întrebă Whitcomb. Acum va fi pus în gardă.

— Ştiu că un personaj atît de important ca el nu şi-ar pierde timpul pentru un oarecare străin. Chestiunea-i urgentă, bătrîne! Deocamdată, n-a săvîrşit nimic permanent, nici măcar atît ca să i se perpetueze legenda. Dar dacă regele Hengist ar realiza o adevărată alianţă cu bretonii...

Străjerul reveni, mormăi ceva şi-i conduse pînă la capătul scării, apoi de-a lungul peristilului. Dincolo se afla atriul, o mare încăpere în care covoarele moderne, din piele de urs, contrastau cu marmura ciobită şi cu mozaicul decolorat. Un om stătea în picioare înaintea unui grosolan pat de lemn. La intrarea lor îşi ridică mîna şi Everard observă ţeava subţire a unui dezintegrator din secolul al XXX-lea.

— Ţineţi-vă mîinile la vedere şi depărtate de corp, le ceru cu glas scăzut. Altminteri va trebui, fără îndoială, să vă nimicesc declanşînd lansatoarele de trăznet.

Lui Whitcomb i se tăie respiraţia, dar Everard se cam aştepta la o asemenea primire. Totuşi, simţea ca un rău la stomac.

Stane, vrăjitorul, era un bărbat scund, îmbrăcat cu o frumoasă tunică brodată, ce trebuie să fi provenit din vreun oraş breton. Avea un trup slab, dar musculos, capul mare, iar trăsăturile de o urîţenie destul de plăcută, sub o grămadă de păr negru.

Un surîs glacial i se desenă pe buze.

— Caută-i, Eadgar! porunci. Ia-le tot ce pot purta în veşminte.

Saxonul era neîndemînatic, dar găsi paralizatoarele şi le aruncă pe jos.

— Poţi să, te duci, spuse Stane.

— Nu sînt primejdioşi, stăpîne? întrebă ostaşul.

— Cu asta-n mîna mea? Nu, du-te!

Stane surîse mai puţin rece. Eadgar se îndepărtă, tîrşîindu-şi picioarele.

„Cel puţin mai avem spada şi toporişca – gîndi Everard. Dar ele nu ne vor sluji prea mult împotriva acestui obiect aţintit asupra noastră”.

— Aşadar, veniţi într-adevăr din viitor, murmură Stane. Sudoarea-i îmbrobodi deodată fruntea. Asta mă intrigă. Vorbiţi engleza viitorului? Whitcomb îşi deschise gura, dar Everard i-o luă înainte, improvizînd, căci viaţa-i era în joc:

— Despre ce limbă vorbeşti?

— Despre asta. Stane începu să vorbească folosind un accent particular, dar într-un mod ce putea fi recunoscut de o ureche a secolului al XX-lea. Vreau să ştiu de unde şi din ce timp veniţi, care vă sînt intenţiile şi toate celelalte. Să-mi spuneţi adevărul sau vă fac praf şi pulbere.

Everard îşi clătină capul.

— Nu, răspunse el în saxonă. Nu te-nţeleg.

Whitcomb îi aruncă o privire, dar tăcu, gata să urmeze calea arătată de american. Mintea lui Everard funcţiona rapid sub imboldul disperării, îşi dădea seama că moartea îl pîndeşte la prima greşeală.

— În epoca noastră vorbeam aşa. Şi se apucă să debiteze o tiradă într-un jargon mexicano-spaniol.

— Aşa... o limbă latină! Ochii lui Stane înflăcărară. Dezintegratorul îi tremura în mînă. De cînd veniţi?

— Din secolul al XX-lea e.n. Ţara noastră se numeşte Lyonesse. Se află în cealaltă parte a mării occidentale...

— America! Răsunase ca un oftat. Aţi numit-o **vreodată** America?

— Nu. Nu pricep despre ce vorbeşti.

Stane nu-şi putu împiedica un fior. Se stăpîni.

— Cunoaşteţi limba romană?

Everard făcu un semn afirmativ.

Stane izbucni într-un rîs nervos..

— În acest caz s-o folosim. Dacă aţi şti ce scîrbă-mi face această limbă de porci care-i saxona...

Latina lui era puţin cam decadentă, fiind, desigur, învăţată în acest veac, dar destul de curgătoare. Îşi agită arma.

— Iertaţi-mi lipsa de curtenie... Dar trebuie să fiu prudent.

— Fireşte, conveni Everard. Ah..., mă numesc Mencius, iar prietenul meu Iuvelanis. Venim din viitor, după cum ai ghicit. Sîntem istorici. Epoca noastră tocmai a inventat călătoriile în timp.

— La drept vorbind, eu sînt Rozher Schtein, din anul 2987. Aţi auzit... vorbindu-se de mine?

— E o întrebare de prisos! spuse Everard. Noi am ajuns aici în căutarea acestui misterios Stane, ce pare să fie unul dintre personajele esenţiale ale Istoriei. Bănuiam că ar putea fi un... (îşi exploră latina căutînd o expresie ce-nsemnă **călător în timp** şi sfîrşi prin a improviza una)... **peregrinator temporis.** Acum o ştim.

— Trei ani... Schtein, cu arma în mînă, începu să măsoare febril încăperea, dar se găsea prea departe ca să poţi sări asupra lui prin surprindere. De trei ani sînt aici. Dacă aţi şti de cîte ori am rămas nedormit întrebîndu-mă dacă voi reuşi... Spuneţi-mi, lumea voastră este unită?

— Lumea şi planetele, zise Everard. Încă de mult. Se-nfioră în sine. Viaţa-i depindea de agerimea cu care va ghici care fuseseră planurile lui Schtein.

— Şi sînteţi un popor liber?

— Sîntem. Adică împăratul prezidează, dar senatul face legile şi este ales de popor.

Chipul de gnom al lui Schtein căpătase o expresie aproape sacră. Era transfigurat.

— Aşa cum am visat, murmură. Mulţumesc.

— Ţi-ai părăsit deci epoca pentru... a crea Istoria?

— Nu, pentru a o schimba. Cuvintele i se revărsau din gură ca şi cînd ar fi vrut de-amar de ani să vorbească, fără să-ndrăznească vreodată: în vremea mea eram istoric. Din întîmplare, am întîlnit un om care pretindea că este comerciant şi că venise de pe lunile lui Saturn. Dar cum fusesem eu însumi pe-acolo, l-am dibuit că minte. Făcînd cercetări, am aflat adevărul. Era un călător temporal, care venise dintr-un foarte îndepărtat viitor. Trebuie să-nţelegeţi că epoca în care trăiam era atroce şi, în calitate de istoric psihograf, îmi dădeam prea bine seama că războiul, mizeria şi tirania, care ne copleşeau, nu proveneau dintr-un rău înnăscut în om, ci din simpla lege a cauzalităţii. Existaseră perioade de pace, chiar destul de prelungite, dar răul era prea adînc înrădăcinat, starea de conflict făcea parte din însăşi civilizaţia noastră. Familia îmi fusese nimicită în cursul unui raid venusian, n-aveam de pierdut nimic. Am pus mîna pe maşina temporală după ce... l-am aranjat pe proprietarul ei. Marea greşeală, mi-am zis, fusese comisă în vremea veacurilor întunecate. Roma unificase un vast imperiu care cunoştea pacea, iar din pace poate întotdeauna să se nască dreptatea. Dar Roma se istovise în sforţarea ei şi acum se dezagrega. Barbarii nou veniţi erau viguroşi, aveau multe posibilităţi, dar ei nu întîrziară să se corupă. Cu

toate astea, să luăm Anglia izolată de influenţa putrezitoare a societăţii romane. Îşi fac apariţia saxonii; sînt nişte puturoşi dezgustători, dar sînt puternici şi nu cer altceva decît să se instruiască. În istoria mea, ei nimiciseră pur şi simplu civilizaţia bretonă, apoi, intelectualmente neputincioşi, fuseseră înglobaţi de această nouă – şi rea – civilizaţie, numită occidentală. Eu doream să rezulte ceva mai bun. N-a fost uşor. Veţi fi surprinşi aflînd de greutăţile întîmpinate într-o epocă diferită, înainte de a te fi adaptat, chiar dacă dispui de arme moderne şi de daruri pentru rege. Dar eu mi-am asigurat acum respectul lui Hengist şi cîştig din ce în ce mai mult încrederea bretonilor. Pot uni cele două popoare într-un război comun împotriva picţilor. Anglia nu va mai fi decît un regat unic, dăruit cu forţa saxonă şi cunoştinţele romanilor, destul de puternic ca să-i respingă pe orice invadatori. Bineînţeles, creştinismul este inevitabil, dar voi face astfel ca să fie creştinismul cel bun, cel ce va instrui şi va civiliza pe oameni fără să le frîneze spiritul. Într-o zi sau alta, Anglia va fi în măsură să ia pe continent conducerea evenimentelor. Şi în sfîrşit... o lume unică! Voi rămîne aici destul de mult timp ca să se înfăptuiască alianţa împotriva picţilor, pe urmă voi dispărea, făgăduind că mă voi întoarce mai tîrziu. Dacă aş reveni, să spunem la intervale de cincizeci de ani, în decursul cîtorva secole viitoare, aş deveni o legendă, un zeu, care i-ar putea constrînge să urmeze calea cea dreaptă.

— Am citit mult în legătură cu sfîntul Stanius, spuse încet Everard.

— Aşadar, am cîştigat! strigă Schtein. Am dat lumii pacea! Lacrimile îi curgeau pe obraji.

Everard se apropie. Schtein, încă neîncrezător, îi vîrî arma în piept. Cu un aer degajat, Everard se întoarse în jurul său, iar Schtein se roti şi el spre a nu-l pierde din vedere. Dar omul era prea tulburat de această aparentă dovadă a succesului său pentru a-şi aminti de prezenţa lui Whitcomb. Everard îi făcu un semn englezului.

Whitcomb zvîrli toporul. Everard se întinse pe jos. Schtein urlă şi dezintegratorul împroşcă jetul său ucigător. Toporul îi spărsese umărul. Whitcomb sări, prinzîndu-i mîna în care ţinea arma. Schtein striga, forţîndu-se să şi-o ridice. Everard se aruncă în luptă. Urmă o clipă de învălmăşeală.

Apoi dezintegratorul izbucni din nou şi Schtein nu mai rămase decît o masă inertă în braţele lor. Sîngele care curgea din înspăimîntătoarea rană deschisă în pieptul său se răspîndi pe veşmintele lor.

Cei doi străjeri veniră în fugă. Everard înşfăcă paralizatorul de pe sol şi-l reglă la intensitatea maximă. O suliţă îi zbură pe lîngă braţ. Trase de

două ori şi cele două brute se prăbuşiră, doborîte pentru cîteva ore.

Chircit, Everard ciuli urechile. Un strigăt de femeie răsună din încăperile interioare, dar nimeni nu se arătă în uşă,

— Cred că am învins, gîfîi el.

— Da.

Whitcomb contempla sumbru cadavrul, care zăcea la picioarele sale şi părea jalnic de mic.

— Nu i-am dorit moartea, spuse Everard. Dar momentul a fost dificil. Era sorocit, fără îndoială.

— Pentru el a fost preferabil aşa... decît tribunalul Patrulei şi exilul pe o planetă.

— Materialmente vorbind, îl putem socoti un tîlhar şi-un ucigaş. Dar visul său fusese realmente frumos.

— Un vis pe care noi l-am pulverizat.

— Istoria ar fi făcut deopotrivă. Un singur om nu-i în stare să fie destul de puternic şi nici destul de-nţelept. Mă bate gîndul că partea cea mai mare a mizeriei omeneşti este pricinuită de fanatici bine intenţionaţi ca acesta.

— În consecinţă, ne spălăm pe mîini şi acceptăm urmarea.

— Gîndeşte-te la toţi prietenii tăi din 1947. Nici măcar n-ar fi existat vreodată.

Whitcomb îşi scoase mantia şi încercă să şteargă sîngele care cursese pe veşmintele lui.

— La drum! zise Everard. Trecu prin uşa din spate. O concubină se zgîi la el îngrozită.

Trebui să spargă broască unei uşi interioare. În camera care urmă se afla naveta temporală din epoca Ing, precum şi cărţi şi cîteva lăzi cu arme şi cu diverse aprovizionări. Everard încărcă totul în navetă...

— Ar trebui să duci toate astea la depozitul din 1894, spuse. Eu voi căuta maşina noastră şi ne revedem la birou.

Cu faţa trasă, Whitcomb îl privi într-un fel ciudat, dar peste chipul său se aşternu hotărîrea:

— De acord, bătrîne! Surîse niţeluş trist şi-i strînse lui Everard mîna: adio şi noroc!

Americanul îl observă îndelung cum se instalează în marele cilindru de oţel. Era o bizară formulă de adio dacă te gîndeai că peste două ore trebuiau să ia împreună ceaiul, în 1894.

Îngrijorarea îl rodea, în vreme ce părăsea casa spre a se pierde în mulţime. Charlie era un original. Or...

Nimeni nu-l stingheri cînd ieşi din oraş şi pătrunse în boschet. Comandă

maşinii de călătorit în timp să redescindă şi, în ciuda necesităţii de a se grăbi, căci vreun curios s-ar fi putut apropia să vadă uriaşa pasăre lăsată pe pămînt, Everard deschise un ulcior cu bere. Îi era o sete cumplită. Apoi, după o ultimă privire spre Anglia saxonilor, sări în 1894.

Mainwethering se afla acolo, cu garda lui, precum făgăduise, Faţa-i deveni neliniştită, văzînd cum se apropie acest om cu veşmintele pătate de sînge. Dar Everard îl linişti.

Îi trebuiră cîteva minute ca să se spele şi să se schimbe, înainte de a dicta secretarului un raport detaliat. Whitcomb ar fi trebuit să fi ajuns şi el, dar îl aşteptară în zadar. Mainwethering chemă prin radio depozitul şi reveni cu sprîncenele încruntate.

— Încă n-a sosit acolo, spuse. N-o fi survenit vreun incident?

— Greu de crezut: Maşina era în stare perfectă. Everard îşi muşcă buzele. Nu ştiu ce se-ntîmplă. O fi-nţeles, poate, greşit şi s-o fi dus în 1947.

Un schimb de note arătă că Whitcomb nu se prezentase nici acolo. Everard şi Mainwethering merseră să-şi ia ceaiul, dar nici la întoarcerea lor Whitcomb nu dăduse vreun semn de viaţă.

— E mai bine să informez serviciul operativ, spuse Mainwethering. Ce părere ai? Ei vor izbuti să dea de el.

— Nu... aşteaptă. Everard reflectă o clipă. Un gînd începuse să-l neliniştească. Era înspăimîntător.

— Ai o idee?

— Da... un fir. Everard prinse a se descotorosi de ţoalele-i victoriene. Comandă, te rog, hainele mele din secolul al XX-lea. Îl voi regăsi, poate, de unul singur...

— Patrula va cere un raport preliminar cu privire la ideea şi intenţiile dumitale, îi aminti Mainwethering.

— Slăbeşte-mă cu Patrula!

5.

Londra, 1944. Se lăsase o noapte de iarnă. Un vînt rece şi tăios bătea prin tunelurile tenebroase ale străzilor. Undeva răsună zgomotul surd al unei explozii, un incendiu izbucni învăpăiat. Mari flamuri roşii fîlfîiau deasupra acoperişurilor.

Everard îşi lăsă pe trotuar maşina de sărit în timp – nimeni nu-şi scotea nasul afară cînd cădeau ucigătoarele V-I, – şi se furişă în umbra fremă-

tătoare. 17 noiembrie; memoria-i antrenată reţinuse bine data. Era ziua în care murise Mary Nelson.

Găsi în colţul străzii o cabină telefonică şi consultă un anuar. Erau trecuţi acolo o mulţime de Nelsoni, dar o singură Mary pentru regiunea Streatham. Trebuia să fie mama ei – presupunea că fata avea acelaşi nume. Nu ştia la ce oră avea să cadă bomba, dar existau mijloace de a afla.

Focul şi trăznetul se năpustiră bubuitor asupra lui cînd ieşi în stradă. Se aruncă pe burtă, în timp ce cioburi de sticlă treceau şuierînd peste el. 17 noiembrie 1944. Cu zece ani mai tînăr, Manse Everard, locotenent de geniu al Armatei Statelor Unite, era undeva în cealaltă parte a Mînecii, în bătaia tunurilor germane. Nu izbutea să-şi amintească unde se găsea exact în acest moment, dar nici nu se strădui. N-avea nici o importanţă. Ştia că va supravieţui **primejdiei de acolo.**

Noul incendiu dănţuia roşu şi sinistru îndărătul său cînd Everard o zbughise spre maşina temporală. O încălecă şi se ridică în văzduh. Foarte sus, deasupra Londrei, nu mai distingea decît vaste tenebre pătate de flăcări. Noaptea Walpurgiei şi întregul infern dezlănţuite împotriva pămîntului!

Îşi reamintea bine Streathamul, tristă aşezare de cărămidă, locuită de mici amploaiaţi, de băcani, de mecanici, de toţi acei oameni simpli care se ridicaseră ca să blocheze definitiv puterea ce cucerise Europa. O fată pe care o cunoscuse trăise acolo prin 1943... Mai tîrziu se va fi căsătorit, desigur, cu cineva.

Zburînd jos, Everard încerca să găsească adresa. În apropiere izbucni ceva ca explozia unui vulcan. Maşina lui se cabră în văzduh, iar el fu cît pe-aci să fie aruncat din şa. Se grăbi spre locul căutat şi văzu o casă prăbuşită, distrusă, în flăcări. Ajungea prea tîrziu...

Ba nu! Îşi privi ceasul – ora zece şi treizeci precis şi sări cu două ore înapoi.

Se şi înnoptase, dar casa se ridica solid în umbră. Timp de-o clipă simţi dorinţa să avertizeze pe toţi cei dinăuntru. Dar nu... de-a lungul lumii, milioane de fiinţe mureau. El nu era Schtein ca să-şi ia pe umeri povara istoriei.

Cu gura strîmbată de-un surîs rece, descinse şi trecu de gardul cu zăbrele. El nu era unul dintre afurisiţii ăia de Daneelieni. Bătu la uşă, care se deschise. O femeie de vîrstă mijlocie îl cercetă în semiîntuneric, iar Everard înţelese că ei i se părea bizar să vadă un civil în acel moment.

— Te rog să mă scuzi, spuse el, cunoşti dumneata pe miss Mary Nelson?

— Dar... desigur. O şovăire: locuieşte foarte aproape. Chiar trebuie să

sosească. Îi eşti prieten?

— M-a trimis c-un mesaj mrs...

— Enderby.

— Ah, da, mrs. Enderby. Am o memorie din cale afară de proastă, iată despre ce-i vorba: miss Nelson doreşte să vă comunic că-i pare tare rău că nu va mai putea veni la dumneavoastră. Totuşi ar dori ca, în schimb, dumneata şi întreaga dumitale familie să mergeţi la ea înainte de ora zece şi treizeci.

— Noi toţi, domnule? Dar copiii...

— Te rog, şi cu copiii. Cu toţii Ea a pregătit o surpriză cu totul specială, ceva ce nu vă poate arăta decît în acel moment. E necesar să fiţi cu toţi acolo.

— Ei bine, vom veni, domnule, de vreme ce ne cere acest lucru.

— Toată lumea, înainte de ora zece şi treizeci, neapărat. Te voi revedea atunci, mrs. Enderby.

Everard făcu un semn cu capul şi se-ntoarse în stradă.

Făcuse tot ce-i sta în puteri. Venea la rînd casa Nelsonilor. Adresa lor se afla cu trei blocuri mai departe. Everard îşi gară maşina la intrarea unei fundături întunecate şi se apropie de clădirea căutată. Acum era şi el vinovat. La fel de vinovat ca Schtein. Se întrebă cum arăta planeta exilului.

Nu se vedea nici o urmă din naveta Ing, care era totuşi prea mare ca să poată fi ascunsă. La ora aceea, Charlie, aşadar, încă nu ajunsese. În aşteptarea lui, va trebui să improvizeze ceva.

Ciocănind în uşă, Everard se întreba ce efecte va avea salvarea familiei Enderby. Acei copii vor creşte, vor avea la rîndul lor copii – nişte englezi cu totul insignifianţi, ai clasei mijlocii, fără nici o îndoială. Dar la un moment oarecare din secolele care vin un om de seamă s-ar putea sau nu naşte. Fireşte, timpul nu era chiar atît de flexibil. În afara unor cazuri rare, ereditatea precisă n-avea însemnătate, conta doar vastul rezervor al genelor umane şi al societăţii omeneşti. Totuşi ar putea fi tocmai unul dintre aceste rare cazuri.

O tînără fată îi deschise uşa. Era drăguţă, fără ostentaţie, dar nostimă în uniforma ei impecabilă.

— Miss Nelson?

— Da?...

— Mă numesc Everard. Sînt un prieten al lui Charlie Whitcomb. Pot intra? Am să-ţi comunic noutăţi destul de surprinzătoare.

— Voiam tocmai să ies, spuse ea ca şi cum s-ar fi scuzat.

— Ba nu, nu trebuia să ieşi. Era o greşeală. Fata se încruntă indignată.

Iartă-mă. Te rog îngăduie-mi să-ţi explic. Îl conduse într-un salon trist şi plin de tot felul de lucruri.

— Ia loc, atunci, domnule Everard. Dar te rog să nu vorbeşti prea tare, căci întreaga mea familie doarme... Se trezesc devreme.

Everard se instală confortabil. Mary se aşeză pe marginea unui divan şi-l privi cu ochii mari. El se întrebă dacă nu cumva Wulfnoth şi Eadgar se aflau printre strămoşii ei. Da... fără nici o îndoială, după toate aceste veacuri scurse – ba poate chiar şi Schtein.

— Eşti în Forţele aeriene? Acolo l-ai cunoscut pe Charlie?

— Nu, sînt la Informaţii, ceea ce explică ţinuta mea civilă. Te pot întreba cînd l-ai văzut pentru ultima dată?

— Oh... sînt săptămîni de-atunci. Pentru moment se găseşte în Franţa. Sper că războiul să se termine în curînd. E atît de idiot din partea lor să continue cînd trebuie să ştie prea bine că este sfîrşitul, nu-i aşa? Ea îşi înclină capul cu un aer ciudat. Dar care sînt noutăţile dumitale?

— Voi ajunge îndată la ele.

Şi, căutînd să nu întreacă măsura, se apucă să flecărească despre situaţia de dincolo de Canalul Mînecii. Ce straniu să vorbeşti unei fantome! Iar condiţionarea lui îl împiedica să spună adevărul. O dorea, dar cînd încerca, limba parcă i se înţepenea.

— Iar costul unei simple sticle de vin roşu..

— Te rog... îl întrerupse ea nerăbdătoare. Nu vrei să ajungi la problema noastră? Am seara dată.

— Oh! îmi pare într-adevăr rău, Vezi...

Cineva bătu în uşă, ceea ce-l salvă.

— Scuză-mă, murmură ea, înainte de a se fi strecurat pe sub perdelele sumbre ca să deschidă. Everard o urma cu paşi de lup.

Ea se dădu înapoi, poticnindu-se, şi scoase un strigăt:

— Charlie!

Whitcomb o strînse în braţe, fără să ia aminte la sîngele încă umed care tocmai îi stropise cu zece secole mai înainte veşmintele-i saxone. Everard apăru în hol, şi englezul îl privi cu o expresie de uimire amestecată cu oroare.

— Tu...

Vru să pună mîna pe paralizator, dar Everard îl şi ţintuia cu al său.

— Lasă tîmpeniile, îi spuse americanul, sînt prietenul tău. Doresc să te ajut. Ce plan absurd ai scornit, zi!

— O... ţin aici... ca s-o-mpiedic să meargă...

— Şi crezi că ei n-au mijlocul de a te repera? Everard prinse a vorbi în

graiul temporal, singurul utilizabil în prezenţa înspăimîntatei fete. Cînd l-am părăsit în 1894, Mainwethering începea să aibă nişte bănuieli neplăcute. Dacă ne vom purta neîndemînatic, toate unităţile Patrulei vor fi alertate. Vor îndrepta eroarea, probabil, omorînd-o pe Mary, iar tu vei fi exilat.

— Eu... Whitcomb se înăbuşi. Figura lui era masca terorii. Tu... n-ai lăsa-o totuşi să moară...

— Nu, dar trebuie să ne purtăm mai inteligent.

— Vom evada... vom găsi o perioadă tare îndepărtată... Dacă trebuie, ne vom întoarce în era dinozaurilor.

— Taci! îi porunci Everard. Viaţa dumitale este în primejdie, iar noi ne străduim să te salvăm. Dacă n-ai încredere în mine, încrede-te măcar în Charlie. Reluă în temporal, către celălalt: ascultă, bătrîne, nu există nici joc, nici timp în care te-ai putea ascunde. Mary Nelson a murit astă-seară. E un fapt istoric. Eu am şi intrat în încurcătură — familia pe care era cît pe-aci s-o viziteze Mary nu va fi acasă cînd va cădea bomba. Dacă ai încerca să fugi cu ea, v-ar descoperi. E doar o întîmplare că un agent al Patrulei n-a ajuns încă aici.

Whitcomb se forţă să fie calm.

— Dar dacă voi sări cu ea în 1948? De unde poţi şti că ea n-a reapărut deodată în 1948? E un fapt poate deopotrivă de istoric.

— Bătrîne, îţi este **cu neputinţă.** Încearcă. Hai, spune-i că o vei face să sară în viitor cu patru ani.

Whitcomb mormăi:

— Ar însemna să mă trădez.. Şi sînt condiţionat...

— Asta-i. Ai tocmai posibilitatea să-i apari aşa cum eşti în clipa asta, dar de cum începi să-i vorbeşti eşti silit să minţi, deoarece nu poţi face altfel. De altminteri, cum i-ai explică existenţa? Dacă rămîne Mary Nelson, W.A.A.F.-ul[1] o va socoti dezertoare. Dacă-şi schimbă numele, unde sînt actul de naştere, livretul de familie, cartelele, toate aceste bucăţi de hîrtie pe care guvernele secolului al XX-lea le ţin în mare cinste? E fără speranţă, bătrîne!

— Atunci ce putem face?

— Să înfruntăm Patrula şi să ne apărăm. Aşteaptă aici o clipă.

Everard era calm şi rece. N-avea timpul să se înspăimînte, nici să fie uluit de extraordinarul său donquijotism. În stradă îşi regăsi maşina de sărit în timp şi o reglă astfel încît s-o expedieze cinci ani mai tîrziu, în plină

---

[1] Aviatoare din serviciul auxiliar

amiază, pe Picadilly Circus. Apăsă disjunctorul principal, văzu cum dispare fără el aparatul, apoi reintră în casă, Mary stătea tremurînd şi plîngînd, în braţele lui Whitcomb. Ah, aceşti bieţi copii pierduţi!

— E bine. Everard îi duse în salon şi se aşeză cu arma-n mînă. Acum să aşteptăm.

Nu dură mult. Un **saltă-n timp** apăru la bord cu doi oameni în gri, trimişii Patrulei. Erau înarmaţi. Everard îi mătură cu o rază paralizantă de mica tensiune.

— Ajută-mă să-i leg, Charlie, spuse.

Mary se ghemuia amuţită într-un colţ.

Cînd oamenii îşi recăpătară cunoştinţa, Everard se aplecă peste ei cu un surîs glacial.

— De ce anume sîntem acuzaţi, băieţi? întrebă el în graiul temporal.

— Gîndesc că ştii, răspunse calm unul dintre prizonieri. După dispariţia voastră, Biroul central ne-a însărcinat să vă regăsim. Cercetînd săptămîna care urmează, am descoperit că aţi evacuat o familie care trebuia să dispară într-un bombardament. Dosarul lui Whitcomb ne-a indicat faptul că trebuia să fi venit aici ca s-o salvaţi pe această femeie, căreia îi era dat să moară astă-seară. Aţi face bine să ne dezlegaţi, sau aceasta va agrava şi mai mult cazul vostru.

— Eu n-am transformat Istoria, spuse Everard. Daneelienii sînt tot acolo, nu!

— Da, fireşte, dar...

— De unde ştii dumneata că familia Enderby trebuia să piară?

— Casa lor a fost atinsă, iar ei au afirmat că n-au ieşit decît pentru că...

— Da, dar faptul este că de acum înainte **ei sînt bine ieşiţi.** Este scris. Acum **voi** încercaţi să schimbaţi trecutul.

— Dar femeia de aici...

— Sîntem siguri că n-a **existat** o Mary Nelson care s-a stabilit..., să spunem, la Londra, în 1850, ca să moară de bătrîneţe în jurul anului 1900?

Captivul cu faţa slabă se strîmbă sălbatic:

— Vă zbateţi al naibii! Dar n-o să vă meargă deloc. Nu puteţi lupta împotriva întregi Patrule!

— Crezi? Vă pot părăsi aici, unde familia Enderby vă va găsi peste două ore. Mi-am reglat maşina de sărit în timp să apară într-un loc public, într-un moment pe care doar eu îl cunosc. Ce efect va avea asta asupra Istoriei?

— Patrula va lua măsuri corective ca să-ndrepte încurcătura, după cum şi voi aţi făcut-o în secolul al V-lea.

— Poate! Aş fi totuşi în stare să-i uşurez considerabil munca dacă s-ar admite să mi se asculte doleanţa. Vreau un Daneelian.

— Ce?

— M-ai înţeles perfect. Dacă trebuie, voi încăleca propriul dumitale **saltă-n timp** şi voi avansa un milion de ani. Le voi expune lor înşile cu cît mai simplă ar fi situaţia dacă ne-ar acorda o şansă.

— Nu va fi necesar.

Everard se roti în jurul său, cu răsuflarea tăiată. Paralizatorul îi căzu din mînă.

Nu putea privi silueta care strălucea înaintea lui. Dînd îndărăt, îl înecă un hohot de plîns.

— Ţi-a fost examinat dezideratul rosti glasul de linişte. Era cunoscut şi cîntărit cu milenii înainte de a te naşte. Rămîneai totuşi o verigă indispensabilă în lanţul timpului. Dacă ai fi eşuat astă-seară n-ar fi existat milă. Pentru noi, se şi află scris că un anume Charles şi o anumită Mary Whitcomb trăiau în Anglia victoriană. Era, de asemenea, scris că Mary Nelson pierise împreună cu familia pe care o vizitase în 1944 şi că Charles Whitcomb trăise celibatar sfîrşind prin a muri în serviciu comandat, în Patrulă. Se luase notă de această anomalie şi, întrucît cel mai infim paradox constituie o ruptură în urzeala spaţiu-timp, noi trebuia s-o rectificăm, eliminînd din cursul lucrurilor unul sau altul dintre aceste fapte. Or, acum ai decis care să fie eliminat.

Într-un colt al spiritului său zguduit, Everard, ştiu că cei doi trimişi de Patrulă fuseseră deodată eliberaţi. El ştiu că maşina-i de sărit în timp fusese... era... va fi subtilizată, fără să fie văzută, în chiar clipa materializării ei. Ştiu că Istoria se citea în prezent astfel: Mary Nelson, W.A.A.F., dispărută, presupusă omorîtă prin căderea unei bombe aproape de locuinţa familiei Enderby, care se găseau cu toţii la ea, pe cînd propria lor casă fusese distrusă; Charles Whitcomb, dispărut în 1947, presupus înecat prin accident. Ştiu că i-a fost explicat fetei adevărul, înainte ca ea să fie condiţionată, astfel încît să nu-l divulge niciodată şi că au trimis-o împreună cu Charlie în 1850. Ei şi-ar duce existenţa în clasa mijlocie, fără să se simtă niciodată prea bine sub domnia reginei Victoria, iar Charlie ar avea deseori nostalgia a ceea ce fusese în Patrulă... apoi s-ar întoarce spre soţia şi copiii săi, spunîndu-şi că la urma urmelor sacrificiul nu fusese chiar atît de mare.

El ştiu toate astea şi, de asemenea, că Daneelianul plecase. Cînd întunecatele vîrtejuri ale creierului său se domoliră şi putu să-i privească

mai limpede pe cei doi mesageri ai Patrulei, habar n-avea totuşi care va fi propriul său destin.

— Vino. Spuse primul om. Să plecăm de aici înainte de a se deştepta cineva în casă. Te vom readuce în anul dumitale... 1954, nu?

— Şi apoi? întrebă uimit Everard.

Omul dădu din umeri. Indiferenţa-i afectată ascundea prost cutremurul pe care i-l provocase ivirea Daneelianului.

— Prezintă-te şefului dumitale de sector. Ai dovedit fără umbră de-ndoială că nu poţi fi folosit în mod normal.

— Aşadar... sînt pur şi simplu mătrăşit...

— N-are nici un rost să mîrîi. Crezi că întîmplarea dumitale este unică într-un milion de ani de muncă ai Patrulei? Regulamentul ţine pe deplin seama şi de asemenea cazuri. Îţi va trebui, evident, un antrenament complementar. Ceea ce se potriveşte cel mai bine personalităţii dumitale este o funcţie de neataşat – indiferent în ce eră, indiferent în ce loc, pretutindeni şi de fiecare dată cînd ar putea fi nevoie de dumneata. Presupun că asta îţi va plăcea.

Cu picioarele moi, Everard încălecă maşina de sărit în timp. Cînd coborî din nou de pe ea, au şi trecut zece ani.

În româneşte de DORIN A. GROZA

